

ॐ नमः

67273

१ॐ श्रीगुरुभ्योनमः॥

धर्मरत्न बज्राचार्य सुरत श्री महाबिहार

DH273

सुखा

६

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमः श्री सर्ववृद्धवाधिसत्त्वत्यः ॥ नमो दशदिगनना
यर्थकः लोकधुःप्रतिष्ठितः सर्ववृद्धवाधिसत्त्वार्थः ॥ अवकयत्यकवृद्ध
थाः भूतिनाथा गतयत्नसन्नत्यः ॥ ॥ नमो भूमिनाथः नमो भूविनागुत्साहना
सत्त्व ॥ नमो भूमिदुःखतायः शिनायनसत्त्वः ॥ सुखावर्तिनामिनः चानूकम्यया ॥
सुखावर्तीकाकाविचित्रकाथनां सत्त्वः ॥ नमोः सुगतसुतेनलंकृतां ॥ नवाभुयं
पथिनयभस्यधिसनः प्रणामिताः वरुमाधिनलसचर्याः ॥ ॥ चवंमयाभुनः

६

वति

मकसीन्समयत्तावान्ः नरगृहविह्वलितस्मः गृहकृतयर्वतः महुनाहिः
रुसयत्तासाधं ॥ धाविंशनाहिरुः सहस्रेः सर्ववृद्धिनाभवेनीः कुलेनृत्वि
नवहिः समगाहः सुविमूकचिह्नः पत्रिकचिह्नः पत्रीक्रिन्तवसयाक्षेः ननया
फस्वकार्यः विहितवहिनूरुमः दमथयाफेः सुविमूकचिह्नः सुविमूकयत्नः
महानागेः खगुहिरुवगीहनेः नष्टविमाकृध्वायिहिः वलयाफेः नहिरुनाहि
हः रुविनेमहाभावकेः ॥ ॥ नयथा ॥ भूतानकोदितनवः भूस्वतिताचत्राय

गुत्वा
२

नचः महात्मनाचः हृदयिताचः यत्पदवनचः विमलनचः सुवाङ्मनाचः पूर्धन
वः मेवायनीपुत्रनचः उन्विखाकाशनचः नन्दीकाश्वनचः गगाकाश्वयध
चः कुमाननचः महाकाश्यपनचः आनिपुत्रधमहाभोजनचः
महाकोष्ठिल्यनचः महाकहिन्ननचः महाबृन्दनचः अनीनृधनचः नन्दिक
नचः ॥ यन्मेम्भोम्भोहिहूनाहिहूः सविनेमहाशावकेः नकेपुङ्गलंखा
पयित्वाः होरुप्रतिपदिउर्लनीकनधीयं यदिदमायुष्मन्मानन्दः मेरुय

२

वति

पूर्वगमेम्भसंवहनेः वाधिसत्वेमहासत्वे ॥ अथखत्वायुष्मानानन्दउल्हायास
नादकांभमूलनासपंकुत्वाः दक्षिणं गान्मधुलंः पृथिव्यां यतिशायः यनरुगवा
नृक्षनां नसिषनम्यः रुगवन्मनदवाचन ॥ विषसन्नाथितवरुगवन्ः रुद्रिया
नीयनीसुखकविवर्धः ॥ पर्थवदानाम्बवर्धः पिठनिर्हसशाकयथा ॥ पिना
मसानदं वक्षपाधुपनीसुखंः पर्थवदानं पिठनिर्हसः ॥ प्रवंभवरुगवन्ताः विषस
नानीडीयाधिपनीसुखाः मत्वर्धः पर्थवदानः कविवर्धः पिठनीर्हस ॥ नयः

सुखा
३

था ॥ पीनामरुगवन्नां वृद्धः शब्दः न कर्मावधकः न वासिना वा ॥
उल्कासूत्रेन संयोज्यः सुपरीनिष्ठितः पाशुकस्वसंन उपविशीक्रिफः ॥ भूति
वपनीशुर्ध्वं वतिः पृथ्व्या वदातपीतनीलीसः ॥ अवमवरुगवताः विषयसन्नाधि
दियाधिपनीसुर्ध्वं मुखवर्धः पृथ्व्या वदातः क्व विवर्धः पितनीलीसः नखन्यून
नहंरुगवन्नाहिकानामि ॥ २० ॥ पूर्वतनयः अवविषयसन्ना नीकथागतस्यदिया
धि ॥ यवंपनीशुर्ध्वः मुखवर्धपृथ्व्या वदातः क्व विवर्धपितनीलीसं ॥ तलमरुग

३

वति

वन्नवरुवति ॥ वृद्धविहायनव्यतायः तथागताविह्वनीतिनविहायनः ॥ स
र्वरुताविहायनः महानागविहायनवतायः तथागताविह्वनीति ॥ भूतिता
नागतः यत्पृथ्व्या तथागतानहंरुः सम्यक्स्वद्वान्समन्तस्मनति ॥ अवम
रुगवानापूर्वकः मानन्दमनदवाचन ॥ साधुसाध्वानन्दकिंप्रनस्तदवः
ताः अनमर्थमात्राचयंति ॥ उताहावृद्धाहगवंतः ॥ अथननमृत्पृथ्व्या नमीमां
साह्लाक्षनेवंप्रज्ञानासिति ॥ अवमृक्कापूर्वकानानद्याहगवनमनदवाच

सुखा
४

तु॥ नभा तुगन्धवना च नमर्थमा लाचयकिः नापि वृद्धा तुगवेत॥ अथ नहि मरु
गवन्सुनेव यथा समीमांसा ह्यनेवं हवति॥ वृद्धविहाय नायः तथा गता
विहवति॥ किन विहाय न सर्वरूपाः विहाय नवतायः तथा गता विहवति॥
अतिनागतयत्स्य चान्धा वृद्धा तुगवन्तः समन्समनतिता॥ अथ मूर्क तुग
वाना यूष्मन्मानन्दस्पन्दवाचन्॥ साधुसाधनन्द उद्यमः स्ववृत्त उन्मीः
३॥ रुद्धिकासीमांसाः कल्याणयतिता न॥ वदूक नहि नायः स्वमानन्दयतिः

४
वति

पत्रावदूकनः सुखायलाकान्कणयेः मरुता कनकायस्यार्थयहि नायः सुखा
यदवानाचः मनुर्यानाचः यस्त्वं तथा गतमर्थपनीयष्टव्यं मनस्य॥ अवं म
तुगवत्स्वानन्दः सुथागतस्वर्हस्य अम्यक् वृद्धव्ययमयवः सख्ययवृत्तान
दर्शमुपसंहनन्॥ न तथा गतस्य हानमृषहन्त॥ नत्कस्य हता॥ अथ किह
तः रुद्धाधदर्शनाकानन्द तथा गतज्ञानः॥ आका कनानन्द तथा गतः॥ अक
पिद्युपाकनः कल्याणयतिष्ठतु॥ न च तथा गतस्य लियस्थपनस्य यू॥ न सुखः

पुला
ॐ

वर्धस्यान्यथा चरुं वनं ॥ नापि क्व विवर्जय हृदयं ॥ नृकसहता ॥ तथा का
नन्द तथा गतः ससाधिमूखपात्रमितायाफः ॥ समं क्व वृक्षानामानन्दलाकमु
दुर्लभादुर्लवः ॥ तथा ॥ ॐ दुम्बनयूषाधोलाकयादुर्लवः सुदुर्लभात्तुव
ति ॥ अवमवानन्द तथा गतामर्थकामानाहिने विनाः मनकं मयका नाना महाक
वृनायति पत्रानाः सुदुर्लभादुर्लवः ॥ अपि दुर्लव नृधुर्धन तथा गस्थे वसः
नीर्लवः ॥ यस्त्वं सर्वलाका वार्थानाः सत्त्वानां लाका वार्थे यादुर्लवायः ॥ वादि

ॐ

यति

सत्त्वानां महासत्त्वानां भूथीय तथा गतमर्थपनीय प्रव्यं मन्यस्य ॥ ननका
नन्द ॥ नसाधश्च सुसूचमनसिक नृहा विथ्य भूतं ॥ चवं रगवन्नितायू
षा नानन्दारुगतः यत्न आ विन ॥ रगवानानन्दमकदवाचन ॥ रूत पूर्वमा
नन्दातिनधनोः ॥ ताभू संखयकल्य जसख्यपतलविपुल भूयमय भूवि
त्ययदासिरुनकालेन ननः समयनदियंक वा नामः तथा गता भूहं सक्कं
वृक्षा लाक उदयादि ॥ दिपक नस्यानन्द पत्रधपननः यनापवात्रामनः

सुखा
ॐ

थागताभूत् ॥ तस्यपत्रनयनकनंयलाकना नाम तथागताभूत् ॥ तस्यप
त्रधयनननंयनगल्या नाम तथागताभूत् ॥ तस्यपत्रधयनरुत्रसुम्य
नूकना नाम तथागताहू ॥ एवयनना नामः विमला ननामः भनपलिफाना
मः विमलयना नामः नाभाहिरु नामः सुर्थादना नामः गिनीनारुधाथाना
मः मन्कूठानामः सुवर्नयना नामः कातिथुना नामः वेदर्थनीर्लखनाम
वक्रयाथानामः चडाविरु नामः हूर्यथाथानामः मूककुसुमयनिमंदि

ॐ

वति

नयना नामः शीकूठानामः सागरवलवद्धीविक्रिठिताहिरु नामः वलयरा
नामः महागन्धनारुनिर्लखनामः व्ययगन्धिवमलयनिधाथानामः भू
नकूठानामनधंरुहानामः महागुनधनंः वृधियाकाहिरु नामः वन्दसुर्थाजि
जीकनधामः उरुफवेदर्थनिर्लखनामः विरुधनाः वृद्धिसंकुशुमिताहू
रुतानामः पुष्पावतिवननारुसकुसुमिताविरु नामः पुष्पाकलानामः उ
दकवन्धानामः भविशोधकालविधंसनकनानामः लाकथानामः मूकः

सुखा
नं

कृष्णवातसदृशनामः विष्णुनामः धर्ममतिविनन्दितनामः सिंह
आगवकुटविनन्दितनामः सागवमवव्यानामः प्रकृत्वनामः दक्षि
नदिनामः वयस्यलान्नामः स्पृशकृष्णनामः विमलननामः वयस्य
लानामः गिरीनामः कृष्णव्यानामः कृष्णमयलानामः कृष्णमवक्राहिकि
लानामः नलव्यानामः पद्मविस्वयलानामः वयस्यलानामः वयस्य
लानामः मिमीनीमः महाव्यूहनामः व्यपगतविनन्दितनामः प्रकृ

नं

वति

धाव्यानामः सुकवल्याहिव्यानामः महागुनधनामः महाकसानपञ्च
वनकदधानामः कृष्णमाहिलानामः भूतानविधिसनामः कृष्णनामः
सूक्तकृष्णनामः सुवर्धुगर्लानामः वेदार्थगर्लानामः महाककुनामः धर्मक
कुनामः नलश्रीनामः लाक्यानामः नवव्यानामः कानूधिका नामः लाककु
न्दनामः प्रकृककुनामः धर्ममतिनीमः सिंहानामः सिंहमनवानन्दप
वधपवतनः लाकधनामः तथागतार्हन्सम्यक्बुद्धालाकउदयादिः

सुखा
८

विद्यावननसंपन्नः सुगतालाकः विदन्तु नः पूनृखदम्यसानथिः ॥ आस्ताथ
वानां वः मन्त्र्यानां वः वृक्षा रूपा वंस्तु स्यात्वनृपूनानानन्दलाकस्वनः वाग
लनथागतग्याहं नः सम्यक् वृद्धसमयवनलधर्मीकमानामहिकूनरुहः
॥ अधिमातुं स्मृतिमान्मतिमान्गतिमान्यह्नावानधिमातुं वीर्यवान्ः द्या
नाथेवागुल्लोऽन्वीभूवृक्षांसमाददामिवृक्षारुविरयमिसर्वसत्त्वजाताः
॥ वृधसन्सहस्रकोद्यालकायथवीववानिकगर्गयाः अनन्तासर्वतभूदृष्ट

८

वति

कथित्यनाथाः सिववनः वाधिगवत्तकाभूदुल्या ॥ गता न जा समानलाकः
धातुनगुह्याकनीयनकक्रुताः सर्वयहसुं वयित्यनगाह् ॥ जनादृसावीर्य
मात्रहिथः क्रुममउदानभूगुल्लोक्षवनसिहसलिसत्कनस्मि ॥ भूसदृ
मनीवीधधाकुसोल्याः तस्वभूसत्त्वयाविशोधयित्यः दग्धदिसनाभमागता
नीसत्वा ॥ नगुगतासुखमदिभीगीक्रियंवृद्धस्ययनभूगुसिः अविनथवीर्य
वलंरुलमीकृन्द ॥ दसदिभिर्लाकैकविंदः असंगतातिसदममविरुपजा

बुद्धा
हं

नयनिकेतिपि॥ भविविगडु भूहंसदावसयंयसिधिवलं॥ न पुनर्वावरुयिरव
॥ अथखल्वानन्दः सधर्मा कवाहिरुगवर्गलाकस्वननारुः तथागतं सन्म
खसाहिर्गोथाहिनहिष्टयेनदवावत्॥ अहंसस्मिन्नुगवन्नरुनांसम्यक्का
धिमविसंवाद्यकामः पुनन्नरुनायासम्यक्काधोविहसूत्यादयामिः प
निष्ठासयामि॥ तस्यमरुगवान्साक्षाः तथाधर्मदभयकुः यथाहंक्रियमनू
रुनायासम्यक्काधये॥ असमसम तथागतलाकरुवयं तास्वरुगवांना

हं
वति

कावांपत्रिकिरुयकु॥ येनहंवृद्धक्रुगुगुनव्यूहसंपदंपनीगृह्णिताः॥ अव
सूक्तंभानन्दारुगवान्लाकस्वननारुस्तथागतं सः हिरुमनदवावत्॥ तथा
हिताहिकास्वयम्यवः वृद्धक्रुगुगुधानकालव्यूहसंपदंपत्रिकिरुष्व॥ स्ववा
वत्॥ नाहंरुगवन्सुसह्यं॥ अपिडुरुगवांस्तेवतास्वभ्य॥ यत्वां तथागता
नावृद्धक्रुगुगुनव्यूहानकालसंपदयाभ्रत्वावयपत्रियुनयिरव्यासंति।
॥ अथानन्दसलाकस्वननारुस्तथागता भूहंससमस्कं वृद्धं सुहिकागसं

सुखा
१०

यं ह्यत्वापरी पृथ्वीकाटि च कासनः बृहकाटिनीयूतमसहृणा नाः बृह
कृगुनालं कालंः बृहसपदां साकां स्वर्द्धाः सनीदसधां भयकासिनः
वान् ॥ अर्थकाभाहिने विभक्तं भक्त ॥ अन्कपा मूपादाय ॥ बृहकृगुमू
पकृदायः कृगुस्वमहाक वृनांसः कृनयित्वा ॥ पविपुर्न्यां भवत्वा निसक्त
त्वास्तस्य रुगवन्तथागतस्या यूष्यमान ॥ अथ खत्वा नन्दसधर्मा कहिरु
थी भकाधीनः बृहकाटिनीयूतसनमहृणा ना बृहकृगुनालं कानव्यह

१०

वति

सपदस्ताः सर्वायक बृहकृगुपरी पृक्कृगवनालाकं भवः नास्तथागतस्य
सनधनयापि ॥ मातावदहमन्तु नापासम्यक्तं वाधिसहितसबृहयं ॥ सचत्त
रुगवन्तस्मिन्ः बृहकृगुयसत्ताः यत्ताजायवन् ॥ नसर्वधसर्वदिव्यस्य च कृ
त्वा नाहिना रुवयूः ॥ अन्तस्वलाकधाडुकाटिनीयूतसनमहृणा ना बृहकृगुनालं कानव्यह
मातावदहमन्तु नाः संभक्तं वाधिसर्वी संवृहयं ॥ सचत्त रुगवन्तस्मिन्
बृहकृगुयसत्ताः यत्ताजायवन् ॥ नसर्वधदिव्यस्य ॥ नस्य नाहिना रुवयू

सुखा
११

॥ न न ह ग नः पादो सि न सा व न्दी लाः य द क्रि शि कृ ख ॥ न स्य रु ग व न्ना भू न्ति का
य क्रा म न् ॥ उ रु नि च य च क स्या वृ ध कृ ण गु ना नं का नः बृ ह सं प द मू दान नः
ना न्य नि न न ना श्वः सर्व सा क द स मु दि कृ ष च नी न पूर्वा व्य नि गृ हि न व न् ॥
उ द्वा न न वं च य नी धा न म का खि न ॥ २ ॥ नि क्का न न्द वा न न ह ग व न्ना सा क स्व
न ना कृ धः क था ग न नः न खो म का खि न् ॥ वृ ध कृ ण का टि नि पू कः भ त स ह
आ धो सं प लिः क थि नाः न ना हि कृ ला का ल्प दानः य नी ष स्य य न नां वृ ध कृ

११

व नि

उ सं प लिं य नी गृ क्रि ख ॥ य न स न था ग न रु ना य सं क म रु ग व नः पा दो सिः
न सा खि वं ये न द वा व न् ॥ य नि गृ हि ना म रु ग व न् ॥ वृ ध कृ ण गु ना नं का ल व्य
ह सं प दि तिः ॥ च व मू कं आ न न्द स सा क स्व न ना कृ रु क था ग न रुं हि कृ म न द
वा व न् ॥ न न हि हि क्रा ला ख माः अ न् मा द न न था ग न ॥ अ यं का ना हि क्रा य मा
द य प र्व दः ह र्व रु न य सिं ह द्वा द न दः ॥ पा ग्र स्वा वा धि स त्वाः म हा स त्वा न
न कृ ना ग ना ध नी ॥ च र्व नू पा धि वृ ध कृ ण गु ष सं प ति य नी धि स्था ना धिः य

सुखा
१२

विगृह्यति॥ अथानन्दसधर्माकथाहिकुसुस्यां व्यलायां रुगवन्मनस्य नद
वावत्॥ तथैहि शृणुनाड्यरुगवन्मनस्य निधानविस्मया॥ यथा मन्त्रुना
सम्यक् संवाधिमहि संवृधस्यातः भविंत्पुनः कालं कालं हसमन्वांगनः कव
धकृत्तु विस्मयति॥ सवदहानरुगवं संसि न्वृधकृत्तुः शिवयवा निश्चिह्न
निर्वाः युनवी खयावाः असुलावाः शुनकाया रुवत्॥ सातावदहमन्त्रुना
सम्यक् संवाधिमहि संवृधर्य॥ सवत्पुनरुगवन्मनस्य नद्वृधकृत्तु यस्याः

१२

वनि

पुलाकाता रुवत्पुनरुगवन्मनस्य नद्वृधकृत्तुः शिवयवा निश्चिह्न
असुलावाः शुनकाया रुवत्पुनरुगवन्मनस्य नद्वृधकृत्तु यस्याः
वृधर्य॥ सवत्पुनरुगवन्मनस्य नद्वृधकृत्तु यस्याः पुलाकाता रुवत्पुनरुगवन्मनस्य
नद्वृधकृत्तु यस्याः यदिदसवर्धवर्धमातावदहमन्त्रुना सम्यक् संवाधिमहि
अवृधर्य॥ सवत्पुनरुगवन्मनस्य नद्वृधकृत्तु यस्याः पुलाकाता रुवत्पुनरुगवन्मनस्य
नद्वृधकृत्तु यस्याः चून्यनामससुवृहिलिखवहानमातावदहमन्त्रुना
दिमिं स्यात्तना

सुखा
१३

सातावदहमनूनायासमक्कंवाधिमहिसंवृक्षयं॥भवत्सरुगवंसुस्मिं
वृधकृणयसत्वाःपत्यागानास्तुवसर्वधमधिवसितापनमयानमिषाफाः
रुवपूननभयकविरुक्कधनवनवृद्धकृणकाठिनोपूतभनसहसातिक्रमं
धनयापिःसातावदहमनूनांसक्कंवाधिमहिसंवृक्षयं॥सवत्सरुगवं
सुस्मिंवृधकृणःयसत्वापत्यागानाहवपू॥रुवसर्वज्ञातिस्मनास्यःभनस
ःकल्यकाठिनोपूतसतसहसान्स्मनधनयापि॥सातावदहमनूनां

१३

वति

समक्कंवाधिमहिसंवृक्षयं॥सवत्सरुगवंसुस्मिंवृधकृणयसत्वापत्यागाः
पवन॥नसर्वनदिव्यस्यआनस्यनाहिनाहवपूःवन॥वृधकृणकाठि
नोपूतसतभहसादयिपूगखत्सधर्मभवननया॥सातावदहमनूनां
समक्कंवाधिमहिसंवृक्षयं॥सवत्सरुगवंसुस्मिंवृधकृणयसत्वाःपत्या
गायनस्तुवसर्वधपनविरुक्कानकाविदारुवपूननः॥वृधकृणकाठिनि
पूतभनसहश्रुपथीनःज्ञानमपिसत्वातांविहचवितपनिज्ञाननयाः

सुखा
१४

मातावदहमनरुनांसमक्कंवाधिमहिसंवृधय॥सचसहगवन्नरुसिं
वृद्धकृशयसत्वाःपत्याजायन्न॥नत्वांकावित्यत्रिग्रहसहोत्पन्नानक
भःस्वसनीयपिमातावदहमनरुनांसमक्कंवाधिमहिसंवृधयं॥सचस
हगवन्नरुसिंवृद्धकृशःकसत्वापत्याजायन्न॥नसर्वधनीयताःसूर्यदि
दंसम्यक्कयावन्महापनिधिर्वाधः॥मातावदहमनरुनांसमक्कंवाधि
महिसंवृधयं॥सचसहगवंरुसिंवृद्धकृशभन्नरुनांसमक्कंवाधिमहि

१४

वति

संवृद्धस्यकश्चिन्सत्वाः॥अवकानांगधनामधिगच्छदकभक्ति साहसुम
हासाहसुयथीपंनभूपिसर्वसत्वाःपत्यकवृद्धत्वाःकल्पकाटिनिपू
नभनसहःमहिगधयनाःमातावदहमनरुनांसमक्कंवाधिमहिसंवृद्ध
यं॥सचसहगवन्नरुसिंवृद्धकृश॥भन्नरुनांसमक्कंवाधिसपत्यावयत्
भक्तस्ववृद्धकाटिनिपूतभनसअपमाधापिःमातावदहमनरुनांसम
क्कंवाधिमहिसंवृधयं॥सचसहगवंनरुनांसमक्कंवाधिमहिसंवृ

सुखा
१०

धस्यः तस्मिं बृद्धं कुरु संख्यानामयमाधिकृतमायुष्यमानं: हवदत्येनाय
प्रनिधानवलेन: मातावदहमनुरुनां संभक्तं वाधिमहि संवृद्धयं
॥ सर्वं नारुगवन्: वाधिप्राकस्यायुष्यमाधै: नरुसत्यानां यमाजी कृतमायु
ष्यमाधै हवदत्येनाय प्रनिधानवलेन: मातावदहमनुरुनां संभक्तं वाधि
महि संवृद्धयं ॥ सच नारुगवन् वाधिप्राकस्यायुष्यमाधै पर्यन्ति कृतं हव
दहमनुरुनां: कल्याणनिधुनगतसहस्रगधनयापि ॥ मातावदहमनुरुनां:

१०

वति

संभक्तं वाधिमहि संवृद्धयं ॥ सच नारुगवन् वाधिप्राकस्यायुष्यमाधै नवृद्धकुरु:
उसत्यानामकृ गलस्य नामध्वयमपि हवतु ॥ मातावदहमनुरुनां संभक्तं वा
धिमहि संवृद्धयं ॥ सच नारुगवन् वाधिप्राकस्यायुष्यमाधै नवृद्धकुरु
मया: संख्याया वृद्धं नारुगवन्: नामध्वयपनी किर्तय युष्मद् वरुणा वनन् ॥ य
संसा मरुदिनयनन्नसमूदिनययु ॥ मातावदहमनुरुनां संभक्तं वाधि
महि संवृद्धयं ॥ सच नारुगवन् वाधिप्राकस्यायुष्यमाधै नवृद्धकुरु:

उत्ता
१३

स्वचानुरुवायासंमत्तं वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
स्वामनस्मनयुक्तं वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
वृत्तः पुनरुक्तं वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
मत्तं वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
स्ववृत्तं वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
युनयपलुयः कसलमूलानिचयनीष्टासययुः॥ अत्रापसन्नवी

१३

वति

यनन्॥ अत्रापसन्नवी
नः सधर्मयतिक्रपावनशकृताकसत्यान्॥ अत्रापसन्नवी
वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
वृत्तं वाधोचिरुमत्यायममनामधयं॥ अत्रापसन्नवी
युनयपलुयः कसलमूलानिचयनीष्टासययुः॥ अत्रापसन्नवी
यनन्॥ अत्रापसन्नवी
नः सधर्मयतिक्रपावनशकृताकसत्यान्॥ अत्रापसन्नवी

सुखा
१०

संयतिपावनधकृतांश्चसत्त्वान्मातावदहमनूनायासंभक्तंवाधिस
हिसवृद्धयं॥सचत्सरुगवन्वाधिप्राकस्यः॥नृवृद्धकृत्तयसत्त्वाः॥यत्ना
तारुवयूक्तसर्वनेककानिपतिनवृद्धाः॥स्यननूनायासंभक्तंवाधिसत्त्वाः
पयित्वापनीधधविशेषाः॥नृत्वांभववाधिसत्त्वानांमसत्त्वानांःमहासनाः
हसनर्त्तानांः॥सर्वलोकार्थसंबुद्धानांः॥सर्वलोकाहिरुक्तानांः॥सर्वलोकाप
नीनीर्वानाहिकानांः॥गगनदिवानूकासमानसत्त्वाननूनायासंभक्तं॥

१०

वति

वाधिसत्त्वप्राप्तकानांः॥रूपरुनिवर्थाहिसत्त्वानांः॥समनरुद्धवर्था
निर्थातानांः॥मातावदहमनूनांसंभक्तंवाधिसहिसवृद्धयं॥सचत्सरु
गवन्वाधिप्राकस्यः॥नृवृद्धकृत्तयवाधिसत्त्वाः॥यत्नातारुवयूक्तसर्व
यकप्रभारुकेनः॥भन्यानीवृद्धकृत्तयवाधिसत्त्वाः॥यत्नातारुवयूक्तसर्व
धसहस्राधिवरुनीवृद्धसतसहस्राधिः॥वकिवृद्धकाठिवर्थावद्वरुनि
वृद्धकाठिनियुक्तसतसहस्राधीनापतिष्ठन्॥सर्वसुखाप्रधाहोस्तुदिदं॥

सुखा
१८

वृक्षान्तरावनः। मातावदहमन्तुनायांसमर्कवाधिसहितसवृक्षयं॥ अ
वन्मरुगवन्वाधियाफः। नृवृक्षकृषवाधिसखायथा नृयेनाकायेना
कांक्रयुः। कुशलमूलान्यवलापपिठुः। यदिदंसुवर्धनवाः। नृननवाः। मनी
मृकावेदर्थसखसिलायवालकृतिकमूसानगल्लाहितमृकास्मगर्हा
दिहिर्वाभन्यनमान्यनमेः। सवेनन्तुनाः। सम्यक्वाधिसविसंवृक्षयं॥
सचन्मरुगवन्वाधियाफस्यनृवृक्षकृषः। यसखाः। यथाज्ञानाहवयुः

१८

वति

सर्वसर्वरूपासहगतांधर्मिकथांकथययुः॥ मातावदहमन्तुनाः
यासंम्यक्वाधिसहितसवृक्षयं॥ सनन्मरुगवाधियाफस्यः। नृवृक्षकृ
षवाधिसखा। वचिरुमूल्यययुः॥ यदिदेववयलाकधातोस्त्रिखाभुः
प्रमयासंख्ययखवृक्षान्तरावनः। सख्यीमगुनृकृषीमः। मानयह
रुयमः॥ यदिदंवीवलपिठुपाठसयनाअनला। नखयहखर्थपविस्त्रालेः
॥ पूषधूपदिपगन्धमात्यविसपनः। चूर्ध्विवलकृषधरुपनाकारिः॥ नाना

सुखा
१६

विधनृत्तगितवायः नृत्तवर्षाविति ॥ नृत्ताचवृद्धा रुगावन्तः सह विरुद्धाद्या
रुं नृत्तगितवायः यदिदमनृत्तकस्यानृत्तवायः ॥ मातावदहमनृत्तवायः समं
वादिहिसवृद्धयं ॥ सच नृत्तगवन्वाधियाफसतवृद्धकृत् ॥ यवाधिसत्वा
पत्ताकातावृद्धः ससर्वं नृत्तवायनवृत्तसंहतात्मतावस्थास्यतिलं द्वा
वृत्तमातावदहमनृत्तवायः समं वादिमहिर्गवृद्धयं ॥ भवेन्नृत्तगवन्वा
धियाफसः तवृद्धकृत् ॥ यकश्चित्सत्त्वालं कालस्य वर्धयेत्यर्थः नृत्तकृत् ॥

१६

वति

दृक्स्वदिव्यनापि च कृत्वा प्रवृद्धः ॥ प्रवृद्धिनिविदं वृद्धकृत् मिनिनावा
र्धं नृत्तगितवायः ॥ मातावदहमनृत्तवायः समं वादिमहिर्गवृद्धयं ॥ सच नृ
त्तगवन्वाधियाफसः तवृद्धकृत् कस्य विसत्त्वः स्यादृत्तवास्थाध्यायावाः
कृत्वा ॥ सच नृत्तगवन्वाधियाफसः तवृद्धकृत् कस्य विसत्त्वः स्यादृत्तवास्थाध्यायावाः
वादिमहिर्गवृद्धयं ॥ सच नृत्तगवन्वाधियाफसः तवृद्धकृत् कस्य विसत्त्वः
स्यादृत्तवास्थाध्यायावाः कृत्वा ॥ यकश्चित्सत्त्वालं कालस्य वर्धयेत्यर्थः नृत्तकृत् ॥

सुखा
२०

शिसंदृग्धनं ॥ नयथापिनामयनीयुष्टः आदर्शमधुलसूत्रमूहलं ॥ मा
तावदहमनरुनायांसंम्यक्कंवाधिमहिसंवृधयं ॥ सचन्मरुगवन्वाधिषा
फस्यः तत्रवृद्धकृत्तः धननीननसूपादायः यावदकदिकादवमनरुवाविव
यागिकानकस्याहिकानस्यः धूपसतथागतः वाधिसत्त्वयुजायत्यर्हस्यः सर्व
त्वमयासीत् ॥ नासुवहिराभ्यघटिकाः भक्तसहश्रुत्वानीः सदासीधूपिताभ्य
वनस्पृमीतावदहमनरुनायांसंम्यक्कंवाधिमहिसंवृधयं ॥ भचन्मरुगवा

२०
वति

नवाधियाफस्यः तत्रवृद्धकृत्तनसदाहियपृष्टान्यवः शुगंधिनानानल
पुष्यवर्त्तनीः सदायवादिताभ्यः सनारुत्वनवायस्ययाधस्यमीतावदहम
नरुनांसंम्यक्कंवाधिमहिसंवृधयं ॥ सचन्मरुगवन्वाधियाफस्यः यम
लाभ्यस्ययासंख्यायाचिन्त्याः तुल्यस्वलाकधातुश्चरुयास्तुटाहवयूक्तभ
र्वनदवमनरुवासमतिक्रान्तः सुखनसमन्वागताहवयू ॥ मातावदह
मनरुनासंम्यक्कंवाधिमहिसंवृधयं ॥ सचन्मरुगवन्वाधियाफस्यः

सुखा

२९

सनादयमयाचिन्ता दुल्यायनीमान्यख्वद्धकुरुखाधिसत्वाः समनाम
धयंश्रुत्वाः नकुवधसहगतनकुभलनः शान्तिव्यतिवृत्तासनानधानधीष
तिनवाहवयु॥ यावत्तुवाधिमधुलयर्थनसिति॥ मातावदहमनुरुनासम
क्त्वाधिमहिसवृद्धयं॥ सचन्यरुगवन्तुवाधियाफसममनादययासंख्यः
याचिन्ता दुल्यायनीमाक्षीष्वद्धकुरुखाः स्त्रीयामसनामधयः श्रुत्वायाः
सादंश्रुनययुवाधिविरुमूल्यादययुः श्रुत्वावंचनविशुशुभननुः॥ ना

२९

वति

शान्तिव्यतिवृत्ताः समानाभ्यन्तरीनीयंश्रुत्वावंचनविरुमननु॥ माताव
दहमनुरुनायासम्यक्त्वाधिमहिसवृद्धयं॥ सचन्यरुगवन्तुवाधिया
फः समनादसशुदिक्रयमयासंख्ययाचिन्ता दुल्यायनीमाक्षीष्वद्ध
कुरुखाः यवाधिसत्वा समनामधयंश्रुत्वायनीयस्यः पंचमधुलधनम
स्कावनवन्दिरुम॥ नवाधिसत्वाभ्यन्तरीचननानः सदवकनलाकसस
क्रियननु॥ ॥ मातावदहमनुरुनासंम्यक्त्वाधिमहिसंवृद्धयं॥ सचन्य

सुखा
२२

रुगवन्वाधियाफस्यःकसचीडाधिसत्त्वअचिवलत्वावनलाखनसिवः
धनञ्जयनकर्मकर्तृव्यंरुवंतु॥नखवनधवाहिकारुचीवनत्वेऽपावृणम्य
वात्मानसंज्ञानीयुःसहचिह्नोत्थादास्तथागमानरुहार्तेः॥मानावदहमन्
रुनासमस्कंवाधिसहितवृद्धयं॥सचनरुगवन्वाधियाफस्यःकवृद्ध
कृदसहायनाःसत्त्वाभेवंविधंसुखंयतिनरुनन॥नयथापिनामनीख
नीदाहस्याहनाहिकारुहियथा॥नसमानस्य॥मानावदहमन्रुनायासं

२२

वति

स्यस्कंवाधिसहितवृद्धयं॥सचनरुगवन्वाधियाफस्यःकवृद्धकृदय
वाधिसत्त्वाःपलाज्ञानास्तथा नृपवृद्धकृदगुणालंकालयुहमाकृष्ट
थानृपंःनानानखवृद्धानसकृन्नययुःमानावदहमन्रुनासंभक्तंवाः
धिसहितसंवृद्धयं॥अथनरुगवन्वाधियाफस्यममथासधयं॥अथ
क्षीनृवृद्धकृदपयनाःवाधिसत्त्वाःस्त्रियवत्सर्वैकल्यंगकृष्टमीनावदह
मन्रुनासंभक्तंवाधिसहितसंवृद्धयं॥सचनरुगवन्वाधियाफस्यतद

सुखा
२३

न्यवृद्धकुरुत्वाधिसत्त्वाममनामधयसहश्रवनाच्चसुविरुक्कवति
नामसमाधियलहन्॥ यत्समाधौलित्वाधिसत्त्वामकुरुनयानिहान
नाः यस्यासत्त्वायाः चित्त्वाधुल्यापनीमानान्॥ वृद्धान्तरुगवंतः यश्चिकित्स
वत्त्वामाधिनकनाधियनश्चत्॥ मातावदहमनुरुनासमस्कं वाधिसहितं
वृद्धयं॥ सचन्मरुगवन्वाधियाफस्यः नदक्षवृद्धकुरुत्वाधिसत्त्वाममनामध
यंश्रुत्वाः नकुवनसहगननकुमलमूलनः सत्त्वानाहिकानकुमलापयति

२३

वति

प्रतिनरुत्तं॥ यावत्वाधियर्थं॥ मातावदहमनुरुनासंम्यक्वाधिस
हितं वृद्धयं॥ सचन्मरुगवन्वाधियाफस्यः नदक्षवृद्धकुरुत्वाधिस
त्त्वाममनामधयश्रुत्वाः नकुवनसहगननकुमलमूलनः यावत्वाधियर्थं नरुस
र्ववाधिसत्त्वचर्चाधितियामायः कसलमूलसमवधानगतान्तरुव्ययुः॥
मातावदहमनुरुनासंम्यक्वाधिसहितं वृद्धयं॥ ॥ सचन्मरुगवन्वा
धियाफस्यसहनामधयमर्वक्षारुदन्यत्वाकधुत्वाधिसत्त्वानसं

सुखा
२४

मन्तान्गानं ॥ मसमाधियतिनन ॥ यद्वस्ति तावाधिसखाचक कनव्यटिहा
ननः ॥ यस्यासंख्यया विन्त्या दुल्या पवीमानानः ॥ वृष्टान्तरुगवत ॥ कुर्वन्तिः
सर्वेषां समाधिनक नाविषनस्थ ॥ गावन्वाधिमक्षुलपथं नः ॥ मानावदह
मनननासंमक्क वाधिमहिसंवृद्धयं ॥ सचन्मरुगवन्वाधियाकस्य ननु
वृद्धकृत् ॥ यस्यायस्याज्ञानाहवयुक्तः ॥ यथा नृपधर्मद ॥ नासाकारुयु
॥ ३३ ॥ ॥ तथा कृत्वा सहचिह्नाद्यानभुन्युः ॥ मानावदहमनरुनांसं

२४

वति

स्यक्कं वाधिमहिसंवृद्धयं ॥ सचन्मरुगवन्वाधियाकस्यः ननु वृद्धकृत् स्व
नदक्षः ॥ वृद्धकृत् ॥ यचवाधिसखाममनामध्ययं भुन्युः ॥ नमहधा
मध्ययं भुवनात्रावेवर्लिकाहवयुननरुनायाः ॥ सम्यक्कं वाधिः ॥ मानावद
हमनरुनांसम्यक्कं वाधिमहिसंवृद्धयं ॥ सचन्मरुगवन्वाधियाकस्यः ॥ वृ
द्धसाक्षु वृद्धकृत् ॥ तथाधिसखाममनामध्ययं भुन्युः ॥ नमहधा मध्य
यं भुवनान् ॥ यथमदिति यदनीयाः ॥ कानि यतिनहवन्नावेवर्लिकाहवयु

सुखा
२०

बुद्धधर्मसंघेयः॥ सातावदहमनुरुनायां सम्यक्काधिमतिसंबुद्धयः॥
॥ अथत्वत्त्वानन्दसधर्मा कथाहिकुः विमामव्याः यनीक्षानविश्वान्नीः
दिग्भः तस्यां वलायां बुद्धानुतावनः॥ सागाथा भूतावन॥ सविमिविसिस्व
होवव्याः वनयधिधानसियावुद्धवाधियाफाः साकसियङ्गः चन्द्रसत्त्वसा
भाः दशवनधानीः भूतुल्यदकृषियः सविमिगियनकृष्टः एववुयंवकृभः
धनानः परुदिव्यविरुं॥ सुखिनननकयः यदः खयाफाभाहसियनलां

२०

वति

नवागा॥ सविमिउपगतस्यः वाधिमधुलः दशदिसिषवर्जिनामधयुक्ति
यं॥ पृथुवहवभवभूनकः बुद्धकृणासाहमियाः वलयाकुलीकनार्थः॥ अ
विस्वभूहनस्ययः कामलागं स्मृतिमतिः यावीहिनसन्क॥ भूतुवसिचस
मयः सातावाधिसाकः सियावनयाकुः साकुलाकाविपुलः परुलभूतु
ल्यानननार्थदिसिविदिस्वविसर्वबुद्धकृणागागः यभमीयसमियसर्व
दाखः भाहाननकगतिस्मितः यसादिभूमककुं॥ कनीयसुनचिदंविभा

सुखा
२३

नक्षत्रं विधुनीय सर्व नाना नन्धकाल ॥ अद्य नय सु न रुनाः नाहा खोडय
नयिः स्वर्गगमानकनकां ॥ ननयति नरुः च लस्य आहाः सनिग नभूनी
पलाथ वदवतानां ॥ अहिरुवति ननयु आह सर्वोः पुनी सवनी यत्रि सुर्ध्व
चनित्वा ॥ पुनृत्व वनूनी धानद्वि नानाः दिग्विदि सा सु न अस्ति यवयः ॥
सक न स न भ ह सु सर्व पुर्ध्वः पखर्ग नाना दिव्य सिंह नादं ॥ पुनि स कि न स्व
ये ह स ल नीत्वाः वरुप काटि च नीत्वा यमयां ॥ यवल वल सभः समस्ति

२३

वनि

लनकं धः पुनी धिवल यति पुर्ध्व सख सा ना ॥ रुथा रुगवान्भू संग लानद
मि विधी यज्ञानतिः सख न न ननुः अहमपि सी य तुल्य द क्रि नी थाः विदु
ः ख य नान न नायका न ना धां ॥ सविमि अ पु न ननु यवपाः पुनि धि स मृ
ध्व नि वा धि पा नू नीत्वा ॥ च ननु अय सह ग्र ला क धा तुः कु सु म य व र्व न रा तु
द व सं पा ॥ य च नि न व सु द्वा य व र्वि पु य्या ॥ रु र्ध्व स ना ग ग थ स य ल द दि
य नू वि न व द न स च र्ध्वः ॥ अव कि नी र्वे व रु वी र्व ला की वृ द्ध नि ॥ ० ॥

सुखा
२०

अवं नृपया नन्दयिष्ये न संयदाः सधर्मकलाहिकृत्वाधिसत्त्वा माहासत्त्व
समन्वागतान् हतः॥ अवं नृपया चानन्दयिष्ये न संयदाः अल्पकावाधिसत्त्वा
समन्वागतः अल्पकानां चैव नृपानां यदधिधाना लाक्यादूरी धारुवति॥ य
दिना ना मयुजः सर्वस्य नास्ति॥ सखलपृथगानन्दधर्माकलाहिकृत् न स्यत्
गवना लाकस्वना गृहः कथागतस्य युनः॥ सदेवकस्य लाकः समानक
स्यः सवक्रसः अग्नानवा क्रनीकायाः यज्ञाया अद्वमान्त्वा सुनाया॥ पू

२०

वति

नतः सांभवन्त्यां प्रतीधिविशेषां निर्दृष्टः पथाहृतयतिज्ञानिययहिय
दिकाहृतः॥ सः सांभवन्त्यां बृहन्क्रयपती भुवि बृहिकृत् महात्म्यः बृह
क्रशदानासमूहानयन्त्वाधिसत्त्वचर्यां च वन्नयस्य यासत्त्वायाचिन्ताः
उभमायाः पतीमानानाहिनान्यानीः वर्त्तकाठिनियुतभक्तसहभानीनका
तुः कामव्यापादविहिंसाविकर्काः विकर्कितवान्॥ नकातु कामव्यापादः वि
हिंसाभेदा मूल्यादिनवान्॥ नकातु नृपसदृगन्धनसंयुष्टव्यं संज्ञाउत्थाः

सुखा
२८

दिग्गवान्॥सदहनमनाहनचवसुवगाहन्॥मुखंसवास्वधिवासनकाः
नि॥यशुगाःसुपात्वाभ्युक्तःसंडुष्टःपविविकाभूदृष्टाभूमूर्धाभ्युक्तका
भूमिकाभूमसाभमायाःसुखितामःपियात्तापनित्ताशुक्तःशुक्रधर्मीय
यंष्टासुनीक्रिकधुनं॥सर्वसत्त्वानामर्थेयःमहायुनिधानंसमृदातीतवा
न्॥बुद्धधर्मसंघाचार्थीयाध्यायःकल्याणमीयसलो नवं॥नित्यसनधाः
वाधिसत्त्वचर्चीयाःआर्थवासाद्धवाःभूकृह्णानिलयकाःगुनवान्पूर्वं

२८
वति

गमःसर्वकुभलधर्मीःसमादायनताथःशुन्यतानीमिलीयनीहिःतानति
सत्त्वतामस्यादःविहायेनीमीनःस्वानक्रितवाक्काहन्॥वाधिसत्त्वच
र्चीवनन्॥सयज्ञाकर्मास्तुष्टःआत्मपत्राहयवाःवाधायसर्वरुत॥तथाः
विधंस्तुक्ता॥यज्ञाकर्मास्तुष्टःरुयहितसुत्वसंपर्तिकंःतदवाहियपूक
वान्॥चर्वचस्यज्ञानताःअहन्॥यत्तुमनगननिगमःऊनपदनाद्धनारु
क्षानीषवननगाहुःन्यमद्यगधनसस्युष्टव्यःधर्मचननीगाहन्॥अप

सुखा
२६

मिह नः भवाधिसत्त्वचर्यायां च न नः स्वयवदानपालमितायां च न नः यनां
श्वरुतेव समादायितवान् ॥ स्वयवसि वक्रां कि वीर्यध्या नय ह्वा पा न मितासा
च व नः ॥ यनां श्वरुतेव समादायितवान् ॥ तथा नृपा नीच क अ ल मूला नी स
मदा नीतवान् ॥ यः समचागता य कु य उा प य यं त ॥ त श क ता स्या न्य का नीः
धि धा न का टि नि शू त स त अ ह ग्री नीः ध न न स्थः या द र्ह वं ति ॥ न न वा धि स
ख च र्यां च न ताः ता व द य म्प या सं ख्य या नीः स त्व का टि नी शू त स त अ ह ग्री

२६

वति

स्थ नृल ना याः स म्प स्कं वा धा य ति ष्टा पि ता नीः य खं न सु क नं वा क्क र्म र्था प
थं न म धि गं तुं ॥ ता व द य म्प या सं ख्य याः वृ द्धा रु ग व नः स त्व ता गु न कृ ता ॥
मा नी ताः यु क्रि ताः श्वो व स पि शु पा क स य ना भ न स्त न य त्व य र्ह व र्थ य वि स्का
लेः सर्व सु खो प धा न स्य र्म वि हा नेः य ति या दि ताः ॥ या व न्त स त्वाः शु छि गृ य
ए मा र्गः क्रु त्रि य वा क्क र्मा हा सा न कु ल खू य ति ष्टा पि ताः सु खं न सु क ना
वा क्क र्म नि र्दं भ न प र्थ ना भ धि गं तुं ॥ एवं ता न्दु दि य श्व ना श्व य ति ष्टा पि ता

सुखा
३०

श्वेकवर्लित्वः साकपालत्वंः भक्तत्वंः श्रुयामत्वंः संतुलितत्वंः सुनीर्मितत्वं
वभवर्लित्वः दवनाक्तत्वंः साहावक्रत्वंः चयष्टायिताशा तावदयस्य या संध
याः बुद्धा रुगवंतः सत्कृताः गुत्कृताः शुनूकृताः मानीताः प्रदिताः धर्मचक्र
प्रवर्लित्वार्थं चाधिष्ठायः यत्वां न शुक्रनावाकर्मनिर्दंशेन यर्थेन सधिगंशुं
॥ सप्रवं नृपकुभलं समूदानयन् ॥ यदशवाधिसत्त्वचर्या च नताः अपस्य
या संख्या या विख्यातुल्या माया यनिमाना क्षहिना यनीः कल्पकाठिनी पुन

३०

वति

सकभहसानीः सुनहिदिव्यातिशान्तवत्यनगच्छाः सुखात्युतिवा तिस्रः ॥
सर्वलासकृपत्य उत्पन्नगल्पा वा तिस्रः ॥ अर्वला काहि नृपश्चरुत् ॥ या सा
दिका दर्शनीयः यन्नमशुतवर्हः प्रकननपासमचागतानकननयभः न
समलकृते नात्मलवेनः नस्य सर्ववत्सलं कागाः अर्ववसुचिवलाहिनी ही
लाः सर्वपुष्पधूपद्विपगन्धमात्य विलपनः छत्रध्वजपताकाहिनी हीला
॥ अर्ववायसंगित्यहिनी हानाग्धसवनामकृपत्यः पानीतल्लया चनी ॥

सुखा

३९

वंतिस्म ॥ सर्वान्नपानखायहा क्लृप्तकसाहिनीहीनाः ॥ सर्वायतागपनीना
गाहिनिहीनाश्चपानीनमाणां यल्लं दनः ॥ यादुर्लवंतिस्म ॥ इति हि सर्वप
नीस्मानवभितोपाक ॥ सभानन्दधर्मकभाहिरुनरुहः ॥ वृवंवाधिसत्त्वच
यीचनन् ॥ ॥ एवमूकआयूष्मानानन्दारुगवकस्यतदवाचत् ॥ किंपुन
रुगवन्मधर्मीकभाहिरुवाधिसत्त्वामाहासत्त्वाः ॥ जन्तुनायासस्यस्कं
वाधिसहितसंवृथातिनः ॥ पनीनीवृत्तताहाभनरिसवृद्ध ॥ अथपुनरुत्प

३९

वति

आभृहिसद्वचनहिनिष्ठमिधियतयापयतिः ॥ धर्मचदभयति ॥ रुगवा
नाह ॥ नखनृपुधनानन्दसमथागताभ्रतांता नानागत ॥ अपित्ववतथाग
ताभ्रहंससमस्कंवाधिसहितं वृद्धः ॥ एतद्विनिष्ठमिधियतयापयति धर्म
दभयतिः ॥ यस्मिमायांदिसि ॥ इताकाठिनीयुतसतअहधरुम्यचः ॥ वृद्ध
कुरुसुखायांलाकधामो ॥ भूमितालानासमथागताभ्रहंससमस्कंवाधिस
भयनीमाहेवाधिसत्त्वैः ॥ पनीवृत्तः पुनरुक्ताननकेः ॥ आवकैवननकयावृद्ध

उत्था
३२

कुरुसम्यदासमत्यागत॥भूमिताचाअनरुकरंःयमाक्षयर्थकमधिगंतुं
२००यकिबुद्धकुरुसतानी॥२००यकिबुद्धकुरुसहअनी॥२००यकिबुद्धक
कुरुसतअनसहसानीः२००यकिबुद्धकुरुकाठिनी॥२००यकिबुद्धकुरुकादि
सतानी॥२००यकिबुद्धकुरुकाठिअतानी॥२००यकिबुद्धकुरुकाठिअतसह
सि॥२००यकिबुद्धकुरुकाठिअतसहसानीरुनीत्वादिष्ठितिनीः॥ ॥भूपितु
खनूपनमानन्दसक्रिफःनयुर्वस्यादिसिःगगा॥नदिवालिकासमानीःवृ

३२

वति

बुद्धकाठिनीयुतअनसहसानी॥नयातअरुगवताभूमिताहस्यपरुया
रुतानी॥ ॥चवंदक्रिषयमिभाभूरुनाधदुर्बदिगीदिकुचेःकेकअथाः
दिसिसमनाअज्ञानदिवालिकासमानीयावबुद्धकुरुकाठिनीयुतअन
अहसाधिःनस्यरुगवताभूमिताहःपरुयासदापनिरुठानीपित्वाःवृ
धंरुगवतःपूर्वयधिक्षानाधिक्षाःनानयाव्यामपरुया॥चकदिहचउ
पंचदभविंसुतिविश्वत्तानिःसन्पयभसथासरुनपरुयाःयाऊनसत

सुखा
३३

परुयाः याऊनसहशुपरुयाः याऊनभनसहशुपरुयाः यावदक्षकयाऊन
नकाठिनप्रसन्नभहशुपरुयाः यावद्व्याकस्तुवित्वातिष्ठति॥ नभन्याध
न्दायभापन्यास्वयधसकंनस्यामिताः रुस्यनथागतगशपरुयाः यमाधम
कुहिउं॥ नदक्षनानन्दपश्यायनसन्नथागत॥ भूमीतारुतिउव्यन॥
भूमितयरास॥ भूसमाफपरु॥ भूसगतपरु॥ परामित्वास्तुष्टपरु॥ संदी
र्यमधियरुः अतिहृन्नस्मिनागपरुः नारुनीयपरुः यमनीयपरुः य

३३

वति

भादनियपरुः सगमनीयपरुः उयाखनीयपरुः निवन्धनीयपरुः अति
विद्यपरुः भूतुल्यपरुः अतिरूपननन्दासूत्रयद्यपरुः॥ अकसचयन्दु
सुर्यकिक्कीकनधपरुः अतिरूपलाकपालः अकवक्रसुखावासमहश्व
नः सर्वद्वकिक्कीकनधपरुः रुक्चयन॥ साचार्यपरुः विमलाविप्रजा
कनसुखभंरुधनीः विलादित्यकननीः द्वासुननागयक्रुगंधर्वगनरु
महानगकिन्ननमन्त्यामन्त्यानांपीतिः याभादसुखकननीः कभला

सुखा
ॐ

यानिः॥यन्त्यसंखयानीः॥यन्त्यगधानीः॥यन्त्यदुल्यानीः॥यन्त्यवि
न्यानांति॥नयथां॥आनन्दहिकुमीकल्यायधःसद्विवसितायाफ॥सभा
कारुणिसाहसमाहासाहशलाकधोकीःयावन्नितावानुयानीःतानीसर्वी
धकःवाविदिन्यधगननगयन्॥॥अवंनृयानात्रधिसमोःकाठिनय
नसगभहसुंरुवन्तःनधवर्खकतिनीयूनःसगभहसुमनधकर्मनाःभ
मिताहस्यनथागतःप्रथमभावकसन्निपातगनययू॥अहिगधयहिः

ॐ

वति

सतनमापित्ताधगनिताहवन्॥सहसुनमापिशतसहशतमापीःया
वल्कलामध्वयमामपिःउयनीआमपिनगनीताहवन्॥दयथां॥आनन्द
माहासमूदाश्वदुनभित्तिथारुनसहस्राध्यावधनतिर्थगप्रमयानुःक
श्चिदवपुन्यःसगधहित्रयाचानागकाधैःकसूदकविन्दुसत्युत्क्रिः
यन्॥टुकिंसधस्यआनन्दकनभातःवडूतनःयावाभनधहित्रयावाः
नागकाध्याहृत्क्रिफःप्रकउदकविन्दुःयावामाहासमूदःभयस्कंधाभू

वकि

वकसत्रियातानां॥३॥वसननायर्ष्यन्त्यहगवतः॥अवकसंयथाभूयम्य
यासख्ययाहू॥अख्यवसख्यांगकृति॥भूयविमितंनानन्द॥अहगवताभू
मिताहस्य॥तथागतस्यायू॥यमानंनयसभुकल्यमानंमद्विगं॥॥॥
॥यन्निवाकल्यसतानीः॥यन्निवाकल्यसहस्रानी॥॥यन्नीवाकल्यभ
रुसहस्रानीः॥यन्निवाकल्यकाष्ठः॥यन्नीवाकल्यकाठिसूतानी॥॥य
न्निवाकल्यकाठिसहस्राणि॥॥यन्निवाकल्यकाठिभरुसहस्रानीः॥॥य

सुखा
ॐ

निवाकल्यकाठिनयसकसहअनीति॥अथनर्काधन्यायमीमिममवठ
सरुगवतआयुःश्रमानयर्थकं॥ठनसकथागतामितायुनिकचन॥
यथानन्दरुलाकधातोकल्यगनथायकृफिसकन॥नथास्यांयनंदअक
ल्यासुसुगवतामितायुखसुथागनस्यानस्यानरुनायांसम्यक्
धादिमहिभवधला॥नस्यखन्यूनवानन्दःरुगवतामिताहलासुखा
वतिनामलाकधातु॥महावस्तीताचक्रमाचसुहिक्राचःनमन्याच

ॐ

वति

वरुद्वमनर्याकिर्धेच॥द्वखलानन्दलाकधातोधनीनयाःसकिनः
ठिर्थरुषानीःनथनविखयमाशुनाःकायानाकृनाययलुय॥नचनानीमला
नीलाकयचनंति॥याधिसुखावत्यांलाकधातोवियनं॥साखलानन्दसुवा
वतिलाकधातोःशुनहिधातांगन्धसमीनिताः॥नायुखललमृष्टाःव
ल्युकसमलंकृत॥ठथागताहिनिर्मितामनाःस्ववनादिकसंघनीषवी
ठाःनवानन्दबलवृक्षाधानावर्धःअथकवर्धभनकअठसहश्वर्धःस

उत्ता
३६

निःवेद्यवर्धः वेद्यमया संति ॥ स्फुटिकवर्धः स्फुटिकमया संति ॥ असा
नगल्ववर्धः मूसा लगल्वमया संति ॥ लाहितमूकावर्धः लाहितमूकामया
संति ॥ अस्मगर्हवर्धः अस्मगर्हमया संति ॥ कचिन्मया नत्नयाः सोवर्धसव
नोयचः वेद्यमया च संति ॥ चतुर्थानां सुवर्धः अनयस्य वेद्यस्य स्फु
टिकस्य च संति ॥ पचैः नाना सुवर्धस्य नोयस्य वेद्यस्य स्फुटिकस्य मूसा नग
ल्वस्य च संति ॥ एवमनत्नानां सुवर्धस्य नोयस्य वेद्यस्य स्फुटिकस्य मूसा

३६

वति

नगल्वस्य लाहितमूकामया संति ॥ सकानां नत्नानां सुवर्धस्य नयस्य वेद्य
स्यः स्फुटिकस्य मूसा नगल्वस्य लाहितमूकामया अस्मगर्हस्य च संति ॥ ठ
गल्वस्य वेद्यमया मनां वृत्तानां सुवर्धमयानि मूलसकंधविटपभावा
पुण्यपुण्यानीरुलानी वेद्यमयानी ॥ वेद्यमयानी मूलसकंधविटप
भावाः पुण्यपुण्यानीरुलानी स्फुटिकमयानी ॥ स्फुटिकमयानी वृत्तानां स्फु
टिकमयाश्च वसूलसकंधविटपभावाः पुण्यपुण्यानीरुलानी च मूसा ल

सुखा
३६

लग्नसमयानी ॥ मूललग्नसमयानी वृक्षाधीः मूललग्नसमयान्यवः मूल
सकंधविनयसायापयपुष्पानी ॥ रुलानचलाहितमूलासमयानी ॥ नाहित
मूलासमयानी वृक्षानीः नाहितमूलासमयास्थवमूलसकंधविनयसायापय
पुष्पानी ॥ रुलानीचाभगर्हसमयानी ॥ भस्मगर्हसमयानी वृक्षानीः भस्मग
र्हसमयास्थवः मूलसकंधविनयसायापयपुष्पानी ॥ रुलानिचशुवर्हसमया
धिः कलांविदानन्दवृक्षानीः सुवर्हसमयानी मूलानी ॥ योयमयाः सकंधा

३६

बहि

वेदुर्हसमयावीतयाः स्फुटिकमयासायाः सुभालग्नसमयाधीपजानी ॥ ला
हितमूलासमयानी पुष्पानीः भस्मगर्हसमयानी रुलाधी ॥ कलांविदानन्द
वृक्षानीः योयमयानी मूलानीः वेदुर्हसमयासकंधाः स्फुटिकमयाविनय ॥
सुभालग्नसमयासायाः लाहितमूलासमयानी पजानी ॥ भस्मगर्हसमयानी
पुष्पाधीः सुवर्हसमयानी रुलाधीः कलांविदानन्दवृक्षानीः वेदुर्हसमया
निमूलानीः स्फुटिकमयासकंधा मूललग्नसमयावीतयाः नाहितमूलास

सुखा
४०

याभाखा ॥ भृगुगर्हमयानीपशानीः शुवर्धमयाधिपूखानीः नीयमया
निरुलानी ॥ कखांचिदानन्दवृक्रानांः स्फुटिकमयानीमूलानीः मूसालग
त्वमयाभ्रंधात्राहितमूकामयाविनयाः ॥ भृगुगर्हमयासाखाः ॥ शुवर्ध
मयानीपशानीः लोपमयानीपूषाधिः वेदुर्धमयानीरुलानी ॥ कखांचि
दानन्दवृक्रानां मूसालगत्वमयानीमूलाधिः लाहितमूकामयाः स्कंधाः
भृगुगर्हमयाविनयाः शुवर्धमयाः साषाः ॥ नायमयानीपशानीः वेदुर्धम

४०

वति

यानीपूषाधिः स्फुटिकमयानीरुलाधि ॥ कखांचिदानन्दवृक्रानांः लाहि
तमूकामयानीमूलाधिः भृगुगर्हमयानीमूलानीः शुवर्धमयाः भ्रंधात्रो
पमयाविनयाः वेदुर्धमयासाषाः स्फुटिकमयाधिपशानीः मूसालगत्वम
यानीपूषाधिः लाहितमूकामयानीरुलाधि ॥ कखांचिदानन्दवृक्राधोस
फनत्वमयानीमूलानीः भ्रफनत्वमयाभ्रंधाः सफनत्वमयाविनयाः सफ
नत्वमयाभाखाः सफनत्वमयानीपूषाधिः भ्रफनत्वमयानीपूषाधिः भ्र

सुखा
४९

फनलमयानीरुलाधीः सर्वखांचानन्दखांः वृक्षाक्षौ मूलकंधविटपसा
षापत्रवृक्षरुलाधीः सुखसंश्रयसीनीः शुगंधिभिर्वातनयत्रितनचटखां
चसुमनारुद्धाखानीधीः श्वनकि॥ भृशचनकाभृषटिकुलश्रावनाय॥ य
वनूपेनानयमानाधीः सतिदिशिचतुःपक्षयाग्नयमानानीः संतियाव
नृदभयाग्नयमानानीः॥ सर्वतश्चनल यश्रात्यदिशुदभिकाटिसनभः
खानीनिश्चनकि॥ सर्वतश्चनमिसूखानृषतिगद्वधकाटिगहखानीधीः

४९

वनि

श्चनतिः सुवर्धमयैव्यः कार्यैर्द्योतिं सकृमाहा पुनखनक्रधधनेः यानी
पूर्वभादिसिः भृषमयासखया सुलाकधातुखगत्वा॥ सखयाधर्मसंदः
सयकि॥ ॥ एवंदक्रिनपश्चिभाकनासुदिक्र॥ भृषडुर्धमनविदिक्रग
तावनललाकभृषमयासखयालाकधातुगतिगत्वाः सखयाधर्मसंदभय
कि॥ कस्मिन्खनृपुननानन्दवृधकृशः सर्वर्धकालपर्वताधसंदिः सर्व
ठानलपर्वता॥ सर्वसशुभनवः पर्वतनाकाः सर्वशश्वकवादाः पर्वतनाका

सुखा
४२

समंताच्चटवृद्धकृष्णसमंनमदीयपानीतलकानंऽनानाविधवत्सनीवी
ननहूमितागऽयवंसूकेभायूष्मानानन्दरुगवन्कर्मनदवाचन॥यचयून
रुगवन्चातुर्महागुरुकायिकादवाऽभुमनूपाश्वनीवासीनऽजायसिं
सादवाऽसुभनूस्त्रिनीवासिनस्तृकृष्णयतिष्ठिताऽरुगवानाह॥नक्तिऽ
मलसचानन्दयनंरुहसुमभाऽपर्वतगुरुभ्यायनिऽयामादवास्तुखिनाऽ
दवासीमीशवतयादवाऽपगनीर्मितवसवर्हिनादवाऽबुक्रकादवाबुंक्र

४२

वति

पूमादितादवाऽमाहाबुक्रादवा॥यावटकनिष्ठादवाऽकृष्णयतिष्ठि
ताब्ति॥भानन्दआह॥भाविन्नारुगवन्कर्मनावीपाकऽकर्महिसस्का
न॥रुगवानाह॥लघ्वस्त्रयानन्दमहाचिन्नाकर्मनावीपाक॥कर्महिभऽ
स्काभानबुद्धानांरुगवतांमचिन्नावृद्धधिष्ठाधैकृष्टपूष्मानांचसत्त्वानां
मवलापितकृष्णलसूत्रानांतवाचिन्नापूष्पाविरुति॥भानन्दआह॥नम
रुगवन्काचिन्नाकावाविसनीवीऽविचिकित्सावाभृदुखल्वहमनाग

सुखा
४३

नानासत्त्वानां काका विमतिविचिकित्सा निर्योतायः तथा गतम्यतममर्थयः
निपुक्तानि ॥ ॥ रुगवानाह ॥ साधूनां ध्यानं चैवं कननीयं ॥ कस्य खल्वन
य सुखा वत्सला कथा तो नानाप्रकाशानां यः प्रचरति ॥ संति ननु महान
याथा न विस्तारः भक्तिया वद्धि भक्तिविचित्रा न संस्पृश स धारुणवीर्या
ना ॥ यावत्तु द्वाय न डुर्ध्व ॥ सर्वाश्च नाना य सुखा वाहिन्याः नाना सु
वर्तिगंधवा विवाहिन्याः धाना गत्व मूढि टपूष्य संघात वाहिन्याः नाना म

४३

वति

धूनस्वन निर्योता ॥ तासां चानन्दकाटिसक महाराग संयुक्तस्य दिव्य संगीत
टिसमूर्च्छितस्य रुर्यसक भलेः सप्रवादिनस्यः तावन्मना रूपाख्या निश्चयः
ति ॥ यथा नृप भसां ससनदिना र्थाख्या निश्चयति ॥ गच्छिना अरूपा विरू
या भून नः कर्ध सुखा रुदयंगमः प्रमनी यावत्तु सना अस्पृचनका अय
तिकूलः भवनायः अनील साक मनात्मति सुखक वधीयाय सुखां सत्त्वानां
अकृष्टिया लसमागच्छति ॥ तासां खन्यूनानन्दमाहानदिक्षा मूढयत

उत्वा
ॐॐ

स्त्री नानीः नानागंध नलवृक्षैः संनता नीत्याः नानाभाखायुत द्रव्य संश्रया
भवलवर्तन ॥ दृश्य सत्त्वास्तत्त्वनदिति नद्यां का कृति दिव्या हि नाभवसः
धियाः नति कीदा चानुरुविडुः नखां ननु नदि सवतिर्धः नाना का कृतां
गुल्फ सां वानिसतिष्ठत ॥ आकां कृता नाना सां कति सां कृताः कृता सां कृताः
का कृतां कृतां सां कृताः वानिसतिष्ठत ॥ दिव्या यिन नयः प्रादुर्भवति ननु य
सत्त्वा आका कृति आदवानि रवलिटिः नवांसित वानी रवति ॥ य आकां कृ

ॐॐ

वति

नृपुत्र वलिनि ॥ नखां मृशुं वलिनि ॥ नखां मृशुं वलिनि ॥ य आकां कृति
भीतां मृशुं वलिनि ॥ दृयां सीता मृशुं वलिनि ॥ नखां मृशुं वलिनि ॥ य आकां कृति
या ॥ दिव्यं तसा लगनूकानाः नसाना नगाना नगसा नः चन्द्रधवनगन्धर्वा ॥
सिवा नि यत्रि युर्ध्वं यव हन्ति ॥ दिव्या यिन नय प्रकृमृन्दनिक सो गधिका ॥ दि
य्य द्रव्य संकृताः ह ॥ सान सको नक वाकः का नचकः शुफसानिक का
किलः कृष्ण नकः नविंगम युनादिः सत्त्वा रूखनाः ॥ ॥ तथा गता हि धि

सुखा
४३

शीटिषाभायं प्रकिलरुत ॥ विवकसहगतं: विभागसहगतं: साकशाहगा
तं: निगाधसहगतं: धर्मसहगतं: वाधिययीनोखालिकुशलसालसहग
तं च ॥ सर्वसम्माननन्दसुखावर्णो: लोकधाटावकसलशधनास्ति ॥ अर्व
स्वनिवर्धसधनास्ति ॥ सर्वलभायुद्गतिविनीपाकशधनास्ति ॥ अ:
वस्वद्वयसधनास्ति ॥ भद्रस्वासुखव्यदनाशधयितावयानन्दनगुनास्ति
कूटः पूर्णद्वयद्वयसधनास्ति ॥ कथनानन्दययीयन: सासाः

४३

वनि

कधातुः सुखावर्णिसुचकसस्ति फन: नयूनविस्तनन ॥ कल्पव्यानन्दय
निरुयंगकय: सुखावर्णो लोकधातोः सुखकानक्षेत्री किल्यमानव
नस्ववसक्त: कथं सुखकानक्षेत्री नायर्थनमगंतुं कथं स्ववृद्धगानन्द
सुखावर्णो लोकधातोयसत्वाः यथाज्ञातायथाज्ञानो व्यक्त ॥ कथं सर्वत
प्रवृत्तनवर्णनवज्ञानस्थानाभागाहयनीनाहनाधियत्यन: पृथसं
चयनातिशुक्तिर्विस्तारनक्षेत्रीयानविमानकूटागावयनीलो नववृत्त

सुखा
४०

सद्यगंधनसलसपनिहागेनवंः नृपेश्वरसर्वत्रयिहागपनिहागेः सम
न्वागताः ॥ तद्यथा ॥ पिनामटवाः यत्र निर्मितवसवर्त्तिन ॥ नखनृपून
नानन्दसुखावल्यां लाकधातोसखाओदाः विपूकवतिका नाहनामाहं
ति ॥ अपि तु खसपूनर्थथा नृपस्यवाहानकांक्रुतिः तथा नृपसाहृनभं
वं संक्रान्तिथीनीतकायाश्चरुवति ॥ विधितमानाः ननखोहृयः काः
यथरूपः कननीयः नपीनिरुकायास्तथा नृपानीगन्धकामान्याकांक्रुति

४०

वति

॥ व्यदलो नवगंधेर्जीनेर्दिध्यैरुद्रकुरुं सर्वस्यवनाधीपिदंरुवति ॥
टगुयसुगन्धमाष्टाडकाभारुवति ॥ नस्य सर्वस्वगन्धर्वनाह्लावासनाध
ससदाचनति ॥ एवं यनयथा नृपानीगन्धमाल्यविलयनचूर्ध्वचिवलः
कुरुधरुयनाकारुथीन्याकांक्रुति ॥ टखानथा नृपेश्वरैः सर्वनवृद्धक
वंपनिस्फुरुवति ॥ चोवनास्थाकांक्रुतिः नानावनीलानकसनसहसुव
धीनी ॥ नखोद्यदुलो नवंश्चिवननलेः सबृधकुरुं यनिस्फुरुवति ॥

उखा
४८

वृत्तस्य वचनानां संज्ञानंति ॥ न यथा नृपाश्च रुचनान्याकांक्रंति ॥ न यथा
सीर्खा रुचनानि वा कर्धं रुचनानीवाशो वा रुचनानीवाः रुक्मपादा रुचना
नीवा ॥ यदिदं सूक्तानीककुलानीः कटककयूनानवकुं हा ना नृवकः
निकासूडीकाः स्वर्नशुभाशिमखलाः स्वर्धसूजानीका नानी सूक्ताजाला
नीः सर्वचलजालानीः स्वर्धनलकिंकिनी जालानिः ॥ तथा नृपे नारुनक्षे
न न्यकसतमहसुषल्लफेः रुक्मनद्वद्वकुरुं पञ्चकि ॥ यदिदं आरुचनवृ

४८

वति

कावसकेके आरुचनक्षेत्रलकृता मातृमानं मकाधकि ॥ न यादृशविमान
माकांक्रंति ॥ यद्वर्धसिंहासंस्तानयावदाभाहपतिनाहः जानात्रमयनीधि
हसतमहसुसमलकृतः जानादिव्यद्वयसक्तर्धचिंशपथा नविन्यसुपर
र्थक ॥ दादुसमवविमानकखोपूननः पादूर्ध्ववतिः नखसभा नीवृत्तसुवि
मानसकमफास्रवअहसुनिर्वृताः पुनस्कृता विह्वतिः किदकि नमं नपवी
चानयति ॥ नचनकुलाकधानीद्वानोमनूल्यानां वा नानात्वमस्तीः अथ

सुखा
४६

उसवर्हिचवहाननःद्वमनूय्यावितिसख्यागच्छति॥तद्यथा॥नन्दनारूः
अकवर्हिचयूनताःमनूयहिनामनूययुक्तकानतासकःनतयुक्तनविश
चननचरुवमिविसानद्यानयहास्वमः॥अवमवदवानांपननिर्मितवभव
हिनायूनतःसक्राद्वानामीन्द्रानतासकःनतयतिनवीनाचतःयदिदंडया
नविमानवस्तारुनक्षेत्राधिपत्यनर्थावाःअंतितार्थनवेस्वर्थनवानसखन
धर्माविभसयनधर्मापविहाणनवा॥नज्ञानद्यथाद्वापननीमीकवसवः

४६

वति

हिनःअवसुखावस्यांलाकधातोमनूय्यादृष्ट्या॥नस्यांखनूयूननानन्दसु
खावस्यांलाकधातोःपूर्वकालसमययुक्त्यल्लि॥समंताच्चउर्दिभमा
कुलासमाकुलावायवाकतिःनस्यांनलवृक्तानांःविश्रुंदर्भनीयांनानावर्ध
नक्षकवृक्तानासुनहिदिव्यगन्धयनिवासितान्क्राहयति॥समंताच्च
उदिसमाकुलाभमाकुलावायवाक्राहयतिःहीनयनिसमीनयतिःयताव
हनीपृथसतानीःनस्यांनलमर्थान्माहापृथिव्यांपृथकति॥सनारूगधनी

सुखा
ॐ

नीदर्शनीयानीतम्पुष्पेकृद्दृक्कृत्तुंसमन्तास्तफयोत्रुलंसस्तुननूयंरुव
नि॥कथथापिनामप्रुखकूसलःपृथिव्यांपुष्पसस्तुनेसस्तुध्यातःउला
यांयानीयांसमचयकूसुचिदुंदर्शनीयैःचवभवतद्वृद्धकृत्तुःतेःपुष्पेनीना
गंधर्वसेःसमन्तास्तफयोत्रुलस्तुनरुवति॥नानीचपुष्पकानानीमृदनीच
सिंदिकसुखंसंभ्यसांन्यापम्यसांनयानीनीक्रिफपादचतुनगुलननम
नि॥उत्क्रिफपादचतुनेगुलमवाचसक्तिःनीर्गठपूनःपूर्वाङ्ककालसम

ॐ

वति

यःनानीपुष्पानीनीनवहाखमकृद्दीयकःअथनकृद्दृक्कृत्तुंविविकनस्पः
गुहंरुवति॥अपनिक्लिस्तेपुष्पेःवस्तुनपूननपिसंभाःचतुर्दिसंवायथा
वाक्ति॥यपूर्ववदहिनवानीपुष्पास्थितिकिनक्तिःयथापूर्वाङ्कप्रवंमध्या
ङ्ककालसमयसध्यायांनानाःपथम्ययामवमध्यमपश्चिमयामभुंम्यवा
तेर्वायहिनीनागन्धपनीवातिनः॥कसत्वापुष्पासटयवंसुखावतिसम
रिनारुवति॥कथापिनामविनाधसमापनाहिकृत्तुस्मीनन्दवृद्धकृ

सुखा
ॐ

वंसर्वं॥ अग्निं सूर्यं चन्द्रं ग्रहं नक्षत्रं तारां नृपानां नभाधका नस्य नामध
यं यरुं फि न पि नास्तिः अर्वसा न त्रिं दिवं यरुं फि न पि नास्ति न्य नृथ गतं व
वहाना न॥ सर्वसंभ्रा मयं निगुह स ह्ना नास्ति॥ तस्या ख नृप न ना न्दः शु
खा वत्सां ला क धा नोः का ल दिव्य गंधा दकः मया भूति य व र्व य कि॥ दिव्या
ना सर्व वर्ति कानी कुशु मानीः दिव्या स फ न त्वा नीः दिव्य च न्द्र न चूर्ण दि
व्या भूत धरु प ठ का भूति य व र्व किः दिव्या नी सर्व म नी का नी कुशु मानी

ॐ

वति

॥ दिव्या नी वी ताना नी ध्रिय न् दिव्या नी कृत् न त्वा नी सर्वा र्त्त न्ना नी चा का ला
ध्रिय न् दिव्या नी वा घा नी यु वा घ न् दिव्या म्मा स नानु य कि॥ न सिं ख पु
न नान च वृ ष कृ षः य सखा उ य प न्ना उ य य न् सं नः सर्व न नी य ना स स म न्
का या व नि वा ल्य॥ न न् स ह्ना नी स्ति नृ द य ना ए था व्य व स्था नं यरुं फि वी
य दि मा नी य न स्य वा नी थ्वा ल्वा नी य न स्य वाः त द न्ना न्ना न न्द य थ्वा य न सा
ला क धा उः सुखा व ती ए च नः स क्रि फ ध न पु धा वी स न द्यः कल्या ण न

सुखा
ॐ२

नृपत्रिकीयन्सुखावल्यांलाकधाठीशुखकानरुख्यत्रिकिर्लमाह्य
नचटलांसुखकाननानांसकंपर्थंनमधिगन्तुं॥अथखनूरुगवान्नरु
स्यांव्यलायांमिमांसाथामराखन॥सर्वेपिसत्तासुखिताःरुवपूर्वाशुद्ध
नाःपर्यथावीदाःठकल्यकाटिसयवापिचारुविःसुखावटिवर्धयका
सययू॥रुयकल्यकाटिवरुसुनाम्भःसुखावटियनचवर्धसात्रःरुयंश
गच्छत्यदिराचनलाःपकासयनानवर्धनानां॥यलाकधाशुपनमान

ॐ२

वति

सादृसांक्षियथेहियलुक्ताम्भकुर्यात्॥अनावडूडरुमिलाकधाशुपन
दानंनलाहिदयात्॥लेयकनायिडयमापिनस्यःपुधलाकिपृथुला
कधानवःकुलाकधाह्यसुखावटियःशुखेवनामरुवतिहपृथु॥न
यवहृपृथुंरुवव्यठनलाःयशुद्धवतिनवचनसयरुःशुद्धाहिमूनरु
गठसयाफयःनस्यादिशुखाविवीनादयदिति॥अवमयस्ययगुनव
र्धमानन्दःसुखावतिलाकधाठाःनलेखनूपननानन्दभूमिमारुस्यः

सुखा
३३

दसशुद्धिकृत्यकेकस्यादिसिः गंगा नदिवात्रिकासम्यखबुधकृशखः ग
गा नदिवात्रिकासमाबुद्धारुगना नामधयययोकिरुयनः । वर्धलाखन
यसप्रकाशयतिः शुनमूदिनयनि ॥ दत्तकस्यहना ॥ यकचित्सत्वास्तु
रुगवताभसीयहस्यनामधयंभुभेतिः शुखाचानसचकचिरुत्पादस
चध्यासयनः । यसादसहगतनचिरुमूत्पादयंनि ॥ दसर्ववेवर्हिकता
योसंतिः अनुरुगायासम्यकंत्वाधोः यचानदकचित्सत्वास्तुतथागः

३३

वोत

नयूनः सत्कानमनसिकत्रिख्यनिवकपनीनार्मितं कसलमूलमवला
पत्रिख्यनि ॥ वाधयचिरुपनिनाम्यः दत्तचलाकथायवृषयरुयप्रधिधाः
संति ॥ दत्तास्वभूमिगारुस्यनथागताग्रहसम्यकंवक्षाः मनधकालसमय
यत्फपल्लिताभुल्लेकहिङ्गनयनीवृत्तः पुनस्कृतस्वास्थनि ॥ दत्तकृतंरु
गंनंदस्वायसचचिरुत्पादः सक्त ॥ दत्तैवसुरगवत्यांलाकथानावृषयरु
क्त ॥ यम्भानद्याकारुनकुलपूजावाकुलदुहितावाः किमित्यहंदृष्टवध

सुखा
ॐ

समममिताहं तथा गतपस्यमिमी ॥ न नानुरूतायां सम्यक्वाधोचिरु
न्यायाध्यासयति ॥ भूध्यासयतः या संनखांठमीं वृद्धकुरुचिरुं सयस्याय
यतयकुभलमूला नीचापनीतामयिनव्यानी ॥ ययूनसंठथागतननुयाः
सनसिकलित्वयिनि ॥ धववकपियनीमीतः कुभलमूलमहिरुमवला
ययित्वानी ॥ नखांठादलेनेवस्वभूमीगाहसतथागतोभूहंससमीकंव
धावर्थसुखानाग्राहयनीनाहनः ॥ हिरुसयपनिवाननचनावदभयव

ॐ

वति

वृद्धिर्निर्विण्णमननकालपूतः स्थासंकिनः ॥ छेवनथागतदर्शनः ॥ प्रसादा
लम्बननसमाधिनाभूषमूलिकयास्मृतायुतासुखेववृद्धकुरुयस्यारुधि
व्यनि ॥ ययुधनानन्दसखासं तथा गतंदसचिरुत्वादनसमनभूमनकिः
भूहचिरुसमिंवृद्धकुरुत्वादनयित्वयिनि ॥ गंकिनवचधर्माखुलाख्य
मान्यखुडुष्टिंयदिलस्यंन ॥ नविपकुश्चनवीखादमायकुलनः ॥ नसं
भदनमायकुस्यनः ॥ भूकसयकचिरुत्वादनयायिः ॥ नंठथागतसनसिः

सुखा
ॐ

कनिरव्यनिः॥ सुहाचात्यादयिख्यंतिदमिं वृधकृश॥ नपिभ्वप्राकनग
दाः भूमिनाहं तथा गतं दृष्टानिः सुखावत्सां लाकधा तावययन् भक्त॥
अथैवर्हिकाश्चरुविरव्यनिः॥ अनरुनायाः सम्यक्कंधाधराः समखत्वा
नन्दाथवसभं यस्यः तथा गतदर्थं सुदिक्कयमया संख्याया भूमि लाकधा
सुखः नस्यामिताहस्य तथा गतस्य नामध्वयं यची कीर्तयंताः वर्धयान्
खयन्त॥ संघसंभामस्फुटिनयंति॥ नमिं खनृष्टानानन्दवृधकृशदभ

ॐ

वनि

खादिगणचकैकस्यादिभिर्गंगा नदिवालिकासमाधादिसत्त्वास्तुमसीता
हं तथा गम्यभैक्रांतिदर्थनायः वन्दनायः पर्ययासनायः यत्रायुष्नीका
ननायः नचवादि सत्त्वगननाश्वः वृद्धकृशगुनालंकालव्यूहसयदविश
खाद्यहं॥ ॥ अथ खनृष्टगवानुक्तस्यां वलायां मिमांसायां मवार्थरूप
आमागं यायनिदिययन्निमागाथा भूलाखन॥ इत्येवगंगा नदिवालिका
कृमावृष्टानकृशा भूमीनायूनायकः वरूपस्य प्रतिगृहित्वेन नानावर्ध

सुखा
ॐ

सुनहि सना नमोऽकि नकि नन शायको रुमां भूमि नभा यू नन दव पृति
नं ॥ तथ दकि नय मिभा रुमा सुवृद्धा नरुणा दभ ना सुयां नका ॥ यथा य
था भागमि वृद्ध वन्दि तु संवाधिसत्वा भूमि ना यू नायकं ॥ वरुण न्ध पृति ग
हियाः नाना वर्ध सुनहि सना नमोऽकि नं ति धनं ॥ शायको रुमां भूमि
नभा यू नन दव पृति नं ॥ पृति वा न वरुणा धिसत्वा वन्दित्वा दामः
मि न य रुभ्यः यदकि धी कृत्य वदति चेवं ॥ अहा रुमा अहं ति वृद्ध रुमं ॥

ॐ

वति

टपृष्य यथा हि पुना कि नकि ॥ उदय चिला उलाय पितिय ॥ काम यहा
खं ति पुन रु नायकं ॥ अभापि रुम सिय वं नृपं ॥ यपृष्य पुढा रुमि क्रिफ
टवः कृत्या सस्ति हिया रुना भनं स्व नं कृतं श्वर वति चिरुषता ॥ क्कार
दन् वृद्ध स्य सम रु कायं ॥ नवा धिसत्वा तथ भक्त नीत्वाः कथं कना ति
रुति रुक रुवः ॥ पुन व ना ला खल रु हि सत्वे ॥ कहि गुरु नं ना मन ना रुमः
स्यः ॥ अभापि ला रु सुल व पूर्वाः यदा गता स्य रु सं वृद्ध रुमं ॥ यथा यः

सुखा
ॐ

स्वप्नापममैवकीदृशं॥यकल्पितं कल्पसहस्रं॥सुःपस्याथवद्वाव
लपृथग्नासि॥परीवृतास्वरुतिवाधिसत्त्वेःअमिताहस्यज्जाह्नमितिनाः
चरुता॥अमितं च आ पूरमिति सदाःस्वमितं कमाति अमिता पूना
थ॥खद्विभक्तानि न पूनान अर्चिषांःयनाम्यनीत्यासुखसधुलाकः
सूत्रकिंरुगाधिसहस्रकायःसर्वासूनापुनत्रत्यःठगसूद्ववअसंस
मिनायकस्यःद्वामनत्वाजधयनिकीतिःअचिरुद्वअस्यमिदंवि

ॐ

वति

दित्वाःउलिष्ठनवद्वसूनामहाजसाःनाथस्वहिअवलाकिठस्वनःका
हउनउरुएवकःयत्पयायनमितं कर्वसिलाकनाथःकवाकगाहियु
स्वर्थकाविद्याःहितानूकपीवद्वसत्त्वभाचक॥अत्यतिवाचंयनमांमना
नमांउदकचिलाअरुवंतिसत्त्वाःयवाधिसत्त्वावद्वलाकधाउकःसुखा
वतियष्टिनवद्वयअद्यःनअत्यपीतिविपुलाऊनत्वाःक्रियः॥मांऊरुः
विलाकययूःआगत्यचरुद्वमिदुद्वानःअधिवर्त्तयायुधिक्रियमव॥

सुखा
ॐ

दिव्यं च चक्रसूत्रं आदिव्यंः शान्तिस्तथाः यन्मात्मविदाभ्यां भूमिता पूर्व
सूत्रव्याकृताः समस्तयं यथैविव हव पूर्वः कथयिष्ये सत्त्वाः श्रिया नी
नामः ब्रह्मयूक्तं समस्तं तत्त्वस्य समं सम्यग्भूयं यन्निधियनी पूर्णं ह्येता स
त्त्वाः च त्रिविधाः कथाः कथाः आगत्य क्रियं समस्तं कर्माणिः भवेवर्हिः
का शान्तिरुपकृताः शान्तिः ॥ तस्या यद्भक्तिरुवाधिसत्त्वः समापि कर्तव्य
च वन्यं ॥ अहं पि सत्त्वा ब्रह्मा च ययः नाम यथा धर्मदर्शनं ॥ श्रीयं च

ॐ

वति

श्रीयं च नमान्नयंः शुभावतिगर्कं उला कथाः तत्त्वा च पूर्वममि नय
स्यः पूरु उवृत्तानसहस्रकाठिः वृथानकातिवद् पूरु यित्वाः सधिवन
वद्गुणगत्वाः कृष्णानयुक्तासूराद्यनसक्तिकः ॥ रुक्माग्रमध्यकि शुभावति
नर्ति ॥ तस्य षड्वृत्तनाथः दामिता पूर्वसूत्रागतस्यार्हः सम्यक्वृत्त
सधाधि वृत्तः सदर्थयार्जनसद्यन्त्रे स्त्रिनः अष्टो यरुनसतान्यहियलं
विनसात्वा पत्रास ॥ पत्रयार्जनमूला ग्राह्य नि साहः सदायकः सदाय

सुखा
ॐ

व्यः सदा रुलः नानावर्धभनक सतहह सुवर्धः नाना यश नाना पृथ्या ना
रुलाः नाना विचित्र हृदय न स मलंकृत ॥ चन्द्रहा समधि न त्र निरुटः ३
क्राहि न मन मनी न त्र विचित्रितः चिन्ता मधि न त्र किर्धः साग न मन नि न
न स विचित्रिताः दिव्य अस म कि कानः स्वर्ध सु शा हि य सं वि न ॥ न च क
हान न त्र हान व त्र स न क न क हानः ना हि न मू का हानः सिंह ल ना म्य ख ना
क ना प न त्र गु ष स व सु भ ना हि विचित्रितः स्वर्ध काल मू का कालः सर्वः

ॐ

वति

न त्र काल किं कि नी कालः ठ न म क न त्र स्मि क नं शा व र्ध च न्द्र स म लं कृ
त ॥ किं कि नी म नी काल काल सो वर्धः सर्व न त्र नं काल वि हृ खि ना प ॥
स य स त्र वि रु फि स म ल कृ न म् ॥ न स्य ख लू य न ना न न्द्र वा धि वृ कृ स्य
वा टः स मि न स्य य स धा धा र्वा नि श्व न तिः स्व य नी मा ना श्वा क धा ठं वि
हृ य य ति ॥ न ना न न्द्र य वां स त्या ना म वा धि वृ कृः श्व ना व रा स ता ग च्छ ति
न त्र वां ॥ न ना न न्द्र य वां स त्या ना म वा धि वृ कृः श्व ना व रा स ता ग च्छ ति

सुखा
३९

धनः पूर्वदिनकृताधिकाननयाः पूर्वपनीधनयनीचर्ययाच ॥ सुसमाय
यासूलावितयाभूनाविकलनयाः टर्केवलनूपननानन्दः यवाधिसत्त्वाः य
त्याज्ञाताः यस्याज्ञायकयस्याज्ञानीत्यनवाः सर्वकयककानिवधामकनयवान
रुनांसम्पक्कं वाधिसहिअंहात्यनः स्थाययित्वायनिद्यानवर्ग ॥ यनवाः
धिसत्त्वा महासीरुनादनादिनउद्यानसंहानसन्नर्थासर्वसत्त्वपनिनिर्वा
नाहियुक्ताः ॥ कभिंखनूपननानन्दवृद्धकृत्तः यभावकासक्यामयराः

३९

वति

यवाधिसत्त्वास्तथाज्ञनकादिभक्तसहप्रयत्नाः स्थाययित्वा कृवाधिसत्त्वोः यया
यहयासासाकधादुःसटनसमिहंनित्यावलाससूना ॥ अथयत्वायुष्माः
नानन्दरुगवन्नः सटदवाचन ॥ किं नामत्यथोरुगवन्तो वाधिसत्त्वो महा
सत्त्वो ॥ रुगवानाह ॥ एकसूया नानन्द्यावलाकिटश्चमावाधिसत्त्वा महाभक्तः
द्विष्टियामाहास्तामयाकानासः ॥ नयवचानन्दवृद्धकृत्तश्चत्वातोदजाय
न्तो ॥ नयवचानन्दवृद्धकृत्तः यवाधिसत्त्वाः यस्याज्ञाताः सर्वककानिभक्तमहा

सुखा
३२

यन्मुखनरुनसन्नागताः॥ यन्नीर्धुगाथाः॥ नाहिह्लाकाविदाः यद्वायुद
कुशलासिद्धिदियाः सुसन्मुखदियाः आह्लाताः वीरदियाः अदिनावसुदि
याः यत्तिलंरुक्रान्तिकाः॥ अन्ननायर्थकशुद्धाः तन्मिन्नखनृपुननाशन्दव
द्वक्रुः यथाधिसत्वाः यथाज्ञाताः सर्वान्नृवाजीवर्त्तनीयविनहितावृद्धद
र्शनाविनीयानधर्मनायावद्वाधियर्थनः सर्वान्नृकउयाद्यायनज्ञा
उक्तानिस्मलारुविल्वानि॥ स्थापयित्वा तथा नृपखकल्यसंज्ञाहृष्यपूर्वः

३२

वकि

स्थानप्रनिहिताः यन्शुकखायखर्वर्त्तमान्यषु॥ यदावृद्धानांरुगवतां
लाक्क्यादुर्गोवारुवति॥ नयथा॥ यिनामसमेठहिन्मिन्नखनृपुननान
न्दः वृद्धक्रुयसत्वाः यथाज्ञाताः सर्वान्नृकप्रनारुर्त्तनान्याज्ञाकधार्त्त
नगत्वाः अन्नकानिवृधकाटिनीयुक्तानसहस्रास्थयतिष्ठन्ति॥ याव
दाकांक्रुनिवृद्धानूलावन॥ नयथा यथाविरुमत्त्यादयन्ति॥ अवसवृ
धः पुष्पधूपदियगंधमाल्यविलपनचूर्णविवलः कुरुधरुपताकाः व

सुखा
ॐॐ

कयनिरुथसंगीतिवाथेः प्रकाकर्था मञ्जुति ॥ ८६ ॥ स ह चिस्मात्पादरु
थानुपानोचसर्वप्रकाविधानाः पादोभेयादुर्लवति ॥ न के पुथोपावृद्धाथेः
सुखवृद्धरुगवत्सयुजाकुर्वन्नाः वरुयनीमाना संख्यकुसलमपवि
न्वन्ति न के सुथानुपेः पुथयुटेस्मान्चद्वान् रुगवन्ना भवन्ति न कि ॥ अहिय
कि न किः न र्वोचयसर्वयनीनः पुथयुटउत्सृष्टः ॥ न तथा न विस्त नं
पुथयुक्त्वं यादुर्लवत्पथ्यं न नीरुद्धितियचान् न भृष्टनः यथमाध

ॐॐ

वति

नध्यं यवन्तिः संति न न पुथयुटाय उत्सृष्टः संता विसन्तिथा न न वि
स्माना नी पुथयुक्त्वा स्थयर्थे न नीरुद्धादुर्लवन्ति ॥ सन्ति किं भवन्ती नी अय
थ ॥ न न विस्माना नी संतिया वथा न न न सह सु विस्माना नी ॥ पुथयुक्त्वा
स्थयर्थे न नीरुद्धादुर्लवन्ति ॥ न न य उदा नं यी निया भायं स न न य कि ॥
उदानं च चित्तादिल्यं प्रति न रुतः ॥ ॥ न वरुयनी मि न म संख्ययं कु भ
लमूलमवलायः वरुनिचवृद्धकाठिन्यून भ न सह सुस्थः यथाथेकः

सुखा
३४

पूर्वाङ्गनयूननयिसुखावत्यांलाकधातोयनिसुनः। नमो कसिनायुखसु
थागतस्यः पूर्वयनिधा नाधिसूयगोशुहन्त॥ पूर्वदलुदसंगुवधनः पु
र्वकिनावसायिककसलमलनयाः पूर्वयधिधा नससुद्विपत्रीयुथीरु
नयाः सुविरुक्कयातावीनयाः नमिंस्व नूयूनगाननद्वद्वरुथः यसत्वी
षासाक्रानाः नसर्व्यसर्वरुतासहगताभवधर्मकथाकथयन्ति॥ नचन
वद्वरुथसत्त्वानोकाचित्पत्रीशसहस्री॥ न्यसर्व्यचतयावनवद्वरुथ

३४

वकि

मनः चक्रमानाभनविचरन्ताननगतिं नानागतिं इत्यादयन्ति॥ यकामन
नाथक्रानचयकामतिनसायक्रा॥ सर्वसत्त्वैर्ख्याम्यवचिलं नास्ति॥ नच
नूयूनगाननद्वसुखावत्यांलाकधातोः यसत्त्वप्राक्राना॥ नास्ति नत्वा मन्य
ठमकसह्राः नास्ति स्वकसह्राः नास्ति समग्रह्राः नास्ति विशह्राः नास्ति ना
स्ति वाद्यवीः नास्ति विनायः समचिराभेनचिरासुद्वचिराः स्निग्धचिरा
कर्मनचिराः स्थिरचिराः विनीवनचिराः अरुहिनचिराः अनूदिनचिः

पुण्या
३०

लाः प्रह्लाया लमीता चर्या च न न चिला ॥ चिरुधा न बुद्धि य विष्ठाः सागर २
समायुक्त्या म न समा बुद्धि ॥ अक्षक गु न अं नी च या वा ध्वं ग संगी ला कि
दिता बुध संगी ला हि युक्ता मान्स चक्रः प्रविचि च कि ॥ दिव्य चक्र न ही धिः
ह न किः प्रह्ला चक्र गतिंगता ॥ धर्म चक्र पंग गता बुद्ध चक्र निर्या दयं ता
दस य ना था न यं ता विस्त न न य का यं ताः असंग हान स हि नि ह न कि ॥ ३०
धा दु क स मं ता यां अ हि युक्ता दान चिला ॥ आ न विला सर्व धर्म धा दु उ

३०

वति

पल धि स म चा ग ता ॥ स म्द य नी नू कि कृ भ लाः धर्म नि नू कि स म चा
ग ताः हा ना हा न कृ भ लाः न या न कृ स लाः स्था न कृ भ लाः कि की ख क था
स्व न य क्रा वि हा ह न कि ॥ ला का ट ना हिः क था हिः सा न प्र त्य यं तिः सर्व ध
र्म य र्क्षे ष्टि कृ भ लाः सर्व धर्म य कृ ति व्यु प स म हान वि हा वी धा ॥ अ न
प न ह र्णा च ला नी क थ नानि नू या द नाः नि धि ना नि नू प ध य ॥ अ या
दा य स वि मू का भू नं ग धाः अ प र्थ स्था यि ना अ हि ह्रा सुः अ मू न स्था यी

सुखा
ॐॐ

नाभसंगा चानोकाः अनवलिनागं हि नयः धर्माख्य अहियुक्ता नसि
दन्तिः अनुवाधवृद्धज्ञानयवः ॥ अठचककायनमार्गान् चयाफानी
अविविकोत्सासिर्धु कथं कथा अय गय लय हाना अनधिसानानः सु
म्यनभमाहाना लय अनेः सागनसमवृद्धा अक्राया ॥ चन्द्रसुर्थयहाति
क्रांताः यहाहयायां दुनसु अक्रसूचिरुः नयाच ॥ उरुफहमवर्धस
दसावहासटिही अनयाववसंधदसा ॥ सर्वभल्यशुहासूकमननया

ॐॐ

वति

सुसदभाः सर्वकेशमूला नीधावनयवाहननयान ॥ अग्निनाकसद
साः सर्वधर्मा मन्यनाक अनिर्दहननया वायुसदभाः सर्वलाकास
ऊननया आकाश सदभाः सर्वधर्मा नीर्वधिकनया सर्वआनीकिन
लनयाच ॥ यज्ञसदभाः सर्वलाकान्निकनया कानान्सा नीमहाम्य
घसदभाः धर्माहिगर्जननया महावृष्टिसदभा ॥ धर्मसनीहियवर्व
धनयाः आखरुसदभाः महागनाहिरुवननयाः साहानागसदभाः य

सुखा
उं नं

वमसुदान्तविरुयारुडाग्नाज्ञानयाअदसाःसुविनीतनयासिंहसुग
नाऊसदआःविक्रसर्वेआनयासककनयान्यराधकसनाऊसदसाः
सवसत्त्वयनीकाननयायर्वननाऊसदसाः॥सर्वयनप्रवाशकम्यनन
यागगनसदसाःअयत्रिमानसेखियलावननयाःसहावक्रसमा॥सर्व
कमलमूलधर्माधियत्यपूर्वगमनयाःयक्रिसदसाभूअनिचयखा
ननयाःगनूददिकननाऊसदसाःसर्वयनप्रवादिविधीसननयाःउद

उं नं

वति

स्वनपुष्पसदआदुर्ललाषत्यर्थितनागवत्ससमाहिनाःअविक्रिकाभ
क्रिक्रिदियनयाःविनिश्चयकमलाःक्रान्तिमोनखवहलाभनाखकाप
नसंयसंयार्थननयाविआनदा॥धर्मकथास्वरुपाधर्मपर्यष्टावेदुर्य
सदसाःशीलननलाकनाःशीकनाःअननसकेखनामहाधर्मदुर्दृति
निर्धाखनसहाधर्महनिम्यनाअनामहासखपुनयक्र॥सहाधर्मधर
कमुक्ताययनंताधर्माकास्यकलयनःयहाविलाकिनाभूसमृद्धा

सुखा
३६

निर्दोषाः ॥ नखिलाः शुद्धिनिगमगधभ्रुवाः संवितागवतामकृष्टा
गः प्रश्रितयाधयादानसंवितागवताधमीसित्वाखंडाधभ्रुसत्सनीः
॥ भ्रुसमृष्टाडुगुरुमानसाः विनकाधीनाधोवयाः धर्मिसकाफीसंत
सूव्यदसत्त्वानिर्वादायाफारिह्लाः शुभताः सुखसंवा ॥ भ्रुर्थकगलाः
कयधाना ॥ नापदागंठुंधिनाधगंतमः यनकस्वष्टाः स्वकापगताधि
मलाः निम्पयव्यहिनविक्किटिताहिरहृदुवलिकाः यनीधनवनी

३६

वति

काभ्रुकिमाभ्रुठिला ॥ यननरुकाकिनयूनसकसहसावलाकिरकुस
लमलाउत्पाटितमानसल्याभ्रुगननागधखभाहाः शुद्धिः सुद्धिधिम
काकिनवनः यशस्वालाकयधिताः डरुफह्लातभ्रुदागताः किनसू
ताश्चिरादित्यसमचागताः शुभादवाभ्रुयमाभ्रुलाभ्रुदुलाः भ्रुलरुस
कासहिताडुदनामखराफीसकाधकीसंताः ॥ भ्रुतिमनाः मतिमना
गतिमनाः पहावकुयहननायुध्यवनाः भ्रुतिमनाव्ययगनखिला

सुखा
ॐ

मलप्रहिनाः सुनिष्कृता सांनहाना लता ॥ इदं सा आनन्दमिबधः
कृतसत्त्वाः संक्रियेन च विस्तृतं नयूनः सचकल्यकाटिनो युतसुतस
हसुस्तिकेनाप्यायुः यमाद्यनमथागनिर्दिष्टं नैव भक्तं दृष्ट्वा भ
नृपुत्रानां गुणयर्थकमधिगच्छं ॥ नचनथागनस्य वेसा न धायकृतं
हव्यं ॥ ॥ नक्षत्रस्य हता ॥ इत्यमथवानन्दविन्यमकुलं यदिदं
दृष्ट्वा वाधिसत्त्वानां गुणानां सत्त्वागनस्य चानुरूपं प्रज्ञायकितानं ॥ अपि

ॐ

वति

वानन्द उल्लिख्यं ॥ सुखाहृत्वायुष्यावकिर्णं शूलोयगुक्तयनीयतां
सुखासादिगुणसहगवान्मिताहस्यथागता अहं नृसमस्तं वृद्धक्तिः
सुनिष्ठियनयाययंति धर्मैकदसयक्तिविनकाविसृष्टं ॥ यसं ननामध
येभूनावनलदसदिभिभाकविष्टं ॥ एकैकस्यादिसिगंगा नदिः वान
कासमावृष्टाः रगवनीवर्हयकिः सुनिवक्तियसंभंती ॥ भूसकृदसः
कृदसंगवाचायतिवाक्का ॥ एवमुक्तं भायुष्याना नन्दारगवकमनद

सुखा
नं०

वाचन् ॥ इच्छामहं गवन्सुममिनाहममिनायहममीनायुखतथाग
ममहं नंसम्यक्कं वृद्धयं ॥ तांश्च धाधिसत्त्वानुमाहासत्त्वान्च वृद्धका
ठिनयूतसतससावसापिनकुसलमूलान्समननननहाखियुष्मतान
न्देयवाक् ॥ अथ तावत्त्वभूमिनाहसुथागतामहंसमक्कं वृद्धः स्वया
नीननाहसुथा न्यं नस्मियामचन् ॥ यदिदं काठिनयूतसतसह अतमं
वृद्धकृणुं ॥ महतावतावतासनस्तुटमहता ॥ ठनखन्यूनसमयनः अ

नं०

वति

वृद्धकाठिनसतसहसुवृद्धकृणानां ॥ एकचित्कानपर्वतागत्त्वपर्वतावा
स्यनूमहास्यनः मविनिधुमहामविनिधुः चक्रवाटमहाचक्रवाटावा
विनयावास्तुकावा ॥ वृद्धगहनायानविमानानी ॥ दिव्यमान्यकानी
नानीसर्वानीतथागतसठयायहया अहिनिर्हिन्नान्यरुवन्नसमहि
हतानी ॥ तथापिनासपुन्याथासमाजकअन्नीमादितिर्यपुन्यव
त्यथकृन् ॥ आदित्यअत्कृन् ॥ एवमवाग्मिन्वृद्धकृन् हि कृः हि कृः

सुखा
ॐ

पासका पासिकाः देवनागयक्राक्रसागंधर्वा सुनगवृद्धकिन्नरमः
हानगमनन्यामनन्याश्च कस्यां यत्नायां सदा क्रुः न समिता न तथा गतं
अहं न कसम्य सं वृद्धं सुभनूमि वयं वरुः नानं स वं क्रुद्रां गत ॥ सर्वादि
स्वहिरुयलासमानं न यं न विना चसानं विना क्रुमानां न च साहा नं वा
धिसत्वा गतं न च हिरु सं यं यदि दं वृद्धा नृणां वनः कस्या यलायाः पवि
धुर्धत्वा न कथं यं सहा पृथिव्या कात्या न ॥ च वमव नमिं वृद्ध क्रुद्रा नाः

ॐ

वति

स्वयन्कोशिरिगवानो मोहं वा भूभुज च व्यामयलाः आवका न च या न
सतम ह्यश्रुता वाधिसत्वाः सचरुगवानूमिता रुतथा गता अहं सम सं वृद्ध
सं च आवक गतं न च वाधिसत्वा गत महिरुय सर्वादि गः यला सयं सं दृष्ट
८ न नख च स समय नः कस्या सुखा वला लाक धा नो वाधिसः आवक देव
मनूयाश्च सर्वं नः मां सहा लाक द्वा तुं मा क मनी च तथा गत महं नं सम सं
वृद्धं सह ता हिरु सं यं न य नि वृत्त यश्च नि स्म धर्म द ग यं नीः ॥ न ख न

सुखा
१२

रुगवानगितं वाधिसत्त्वमहासत्त्वमामनयनस्म॥ पञ्चसित्तमक्रिताम्
शिवं कुरुगुनालंका नव्युहसंघटं॥ उपनिष्ठाचाकनिक्रानामवनीः
यानीउद्यानमनीयाधिः नटिपूकवनीमधियानीनानाबल्यभात
यनकुम्हपुष्टुनीकाकीर्धीनी॥ अधस्ताच्चधवनीनमूपादायः यावत
कनीसुखवनागुगगधनलेयुव्याहिकीर्ह्युष्यवनिः॥ मयस्वहितंः नाः
नानलसुस्वयकिपनीरुनं॥ तथागताहिनिर्हितंः नानादिकसंघनिश्च

१२

वति

विनं॥ अक्रितावाधिसत्त्वमाहः पञ्चसित्तमक्रिताम्॥ रुगवानाह॥ अक्रितामः
नादिकसयान्सर्ववृधकृशान्वृधस्वथाहिविह्वययं नंयलेनवाधिस
त्वानित्तमविनहितावृधान्स्मत्या॥ अक्रितामाह॥ पञ्चसित्तमक्रिताम्॥
रुगवानाह॥ पञ्चसित्तमक्रिताम्॥ अक्रिताम्॥ अक्रिताम्॥ अक्रिताम्॥
सहस्रिकस्वविमानेधहिन्धानकनीकसमकात्राक्रमनः॥ अक्रितामा
ह॥ पञ्चसित्तमक्रिताम्॥ रुगवानाह॥ अक्रिताम्॥ अक्रिताम्॥ अक्रिताम्॥

सुखा
१३

नाखं देवानां यमीनीर्मिनवसर्वहिनाः शुखावसां लाकधा मोमनखं न
वा॥ भक्तिन आह॥ एकमय हरुगवन्ना नाखं नसमन्यथा मिः यावत्त
हृदिका भुजुषावसां लाकधा मोमनखा॥ रुगवानाह॥ यथैति वृत्त
स्त्वमक्तिनः दृष्टु सुखावसां लाकधा मोमनखा नामूदा नखपय
दृष्टु गर्हवासं॥ आह॥ नयथा यिनामदवाः जयस्त्रिभा दवा यासा दवायं
वा॥ यो नन केख्वाः या नन सटिकेख्वाः पंचया नन भटिकेख्वाः वि

१३

वति

मानख्यविष्टाः किं न किं नमक्ति यमीचा नयंति॥ चवसवा हरुगवन्ना शुवा
वसां लाकधा मोमनखा नामूदा नखः पश्चत्यगती वासं यथा मिः
सक्तिस्त्वनन नरुगवन्ना यथोपपादकाः सध्वप्यर्थं केः पादूर्ध्वं
तिः नत्वा नरुगवन्ना दृष्टुषया याग॥ यदन्यगती वासं यतिवसक्तिः नद्य
त्यननोपपादकाः पर्थका पर्थकख्वाः पादूर्ध्वं ती॥ रुगवानाह॥ यतभः
क्तिनवाधिसत्वाः भनष्वृद्धरुष्टिनाः शुखावसां लाकधा नावर्दयरु

सुखा

०४

यविचिकित्सासूत्रादयन्किठनचिरुनकुशलसूत्रान्यवलापयति॥ न
त्वांभूयगर्भावास्वरुवति॥ यपुनर्निविक्तिसामूपादयच्छिन्नकांक्राः
शुषावत्यांलाकधाउउपयनयःकुशलसूत्राथवृद्धकृण्वस्त्रिनाम्नि
रुसूत्रादयन्कि॥ भूमिनाहस्यनथागतथाहंनःसम्पक्कंवृधयदसना
यःनविचिसामूत्रादयन्किःनकांक्रुकि॥ असंगवृद्धजनःस्वकुशलस
लंचाहियदधिति॥ ४त्वांभोपपादकानांयर्कैःशार्दूयानामूरु

०४

वति

मात्रहोवनूपाकायाहवति॥ नयथा॥ ४त्वांचिन्नापयन्नानांसत्त्वानांःप
सम्भक्तिनयह्लाशत्वांःयह्लावेमासुंघह्लापनिहानोःयह्लापनीचिरुतां
यउहिनाययचवर्चःसतानीयनीहिधारुवति॥ वृद्धदर्शनात्॥ वाधि
अत्यदर्शनाधर्मसुवधाःधर्मसुकथनात्कुशलचर्कयापनिहिधारु
वति॥ सर्वकुशलसूलसंप्रतिहितिःयदिदंविचिकित्सायनिठे॥ संह्लास
क्षसिकाये॥ नयथा॥ पिनासाक्षितनारुःक्रुणियस्यसूक्ष्मिहिविकलाः

सुखा
नं

बंधनागां वंरुव्यन् ॥ सर्वस्ववर्धवेदार्थयत्नकः ॥ भवसत्यपनमास्यदा
मकलापः नानाभंगविहवविना नद्वयपदुगच्छनः ॥ १ ॥ नाप्यकथुः
साहिकिर्धः उदावधूयीतयासादहर्भः निर्धरुगवाकूवदिकाठावध
विचित्रसफनलः किंकीनीकालसंस्कनः चतुनशुचतुस्थानः चतुर्धा
लः चतुर्ध्यानं ॥ ननुटस्यसनाहूः पूनकनचिदवकूथनप्रक्रिकका
म्वनन्दनः सुवर्धमयेर्निगठेर्वक्षाहवति ॥ ८ ॥ चतुर्धनदाहिल्वर्ध

नं

वति

वाहिसयंचावारुवन् ॥ वरुवास्यान्यकविधः सुचिविनीतयानलाकृधः नश
यनाम्यन् ॥ नकिमद्यस्यभक्तिताः दानरुस्यनाकृपुनस्यसयनिहाला ॥ रुव
नः ॥ अहिठआहः ॥ उदात्रारुगवान् ॥ रुगवानाह ॥ नकिंमन्यस्यजितापिचा
सादयन् ॥ ननुनिगम्ययचननवाडुधिंविद्यान् ॥ आह ॥ नाहिदंरुगवन्भ
यिदुखनृधर्षयनित्यनाहूकनबंधनामनप्रक्रिकाहव्यन् ॥ सतता
माकृमभवाकांरुन् ॥ अहितातांरुमात्राः नामात्यान्याः ॥ अहिनागुरुपतिन्

सुखा
०३

कादगां श्वपथं स्वयं नृपः च वं नृणां बन्धनागाः नाल्पनिमा च यय ॥ किंचायो
रुगवन्स्य गारुक्मानसः नृवन्धनागाः हि नृनिर्ध्वं नृयनिपुच्यतः यावन्
त्वगाकायसादमृयदर्शयन्ति ॥ रुगवानाह ॥ च वं मवादिनः यनवाधिसत्त्वाः
विकिचिस्सायतिताकुभलमूलाश्च वनाययन्ति ॥ कां कृत्तिवृद्धहानं किंचा
यिनश्च वृधनामशुवन्धननदधः च विरुषसादमाह नाव सुखावत्सां सा क
था नावपययन्ति ॥ ननु खत्वा यया द्वाः पशुययर्कैः वा इह वन्ति ॥ अ

०३

वन्ति

पिडुपश्वगर्ता वा स्पष्टमिव सन्ति ॥ किंचापि नृत्वं नृणां या न विमानसं
ह्रासं तिष्ठन् ॥ नाल्पचा नृपश्वार्चनास्ति खटसिहानकं दधति कुलम
नसः पवर्तन् ॥ अपिडुखनृपुनपंचवर्षसमाना विनहिता रुवंतिः वृ
द्धदर्शश्च धर्मशुवन्धनः वाधिसत्त्वदर्शश्च नृधर्मसांकथ्यविशाम्भय
नः सर्वकुभलनधर्मचर्याः स्मिन् किंचापि नृत्वं नृणां स्ति न सं नृदुष्टिं
विज्ञानमिति ॥ अपिडुखनृपुनः पूर्वायनां कृपयिस्सतः हृयस्तनयम्भ

सुखा
नं

निष्कामनिर्लेखः तन्निष्कामः यस्तथा ॥ दुर्धमसिद्धिर्धर्मपथाः
कितयनर्हिः नामयंचहिर्वर्धनं वैदुनिः वृद्धकाठिनयूतमतसह्या
स्थूपलानां नोः स्युर्वकपनिमानासंख्ययायस्यया नोचः कसलसुलान
वलाययितव्या ॥ नंसर्वविविकिरुसादाखनविनासयकि ॥ यस्याकि
नकियसुहृतः नाथायवाधिसत्त्वा नो विचिसासम्बलुनरुति ॥ कस्मा
रुर्ककितवाधिसत्त्वेः निविविकिरुसेवाधियविरुसत्त्वायः क्रियंस

नं

वति

वसत्त्वहितसत्त्वाधनायसामर्थ्ययमितलंकार्थः सुखावस्थां लोकधाताः
वृथपरुयः कसलसुलानियविनासयितव्यानिः यदगवानमिमारुह
थागताः अहंसम्यक् वृद्ध ॥ अवमूकभ्रुतिटावाधिसत्त्वा रुगवन्ममतय
वाचन ॥ किंपुनरुगवन्नुवाधिसत्त्वाः इटावृद्धरुगवन्ममिनीष्यना ॥ अ
न्यत्वा वृद्धानां रुगवन्ममिकालसुखावस्थां लोकधातावत्यस्यन ॥ रु
गवानाह ॥ इताककितवृद्धरुगवन्ममिकालकाठिनयूतानिवाधिस

सुखा
नैर्

स्वानां यदीनीत्यत्रा नीनी सुधा वत्साः लाक धा ना वृय यत्स्य नः पविः
नीयत्रा नाम वैवर्तिका नाः बहु बुद्ध का नि न यु न भ न सहसा ध्व व ला विः
नैः कृ भ ल म लो ॥ कर्पु न र्वा द सु नः य नि रु न नै कृ भ ल म लो ॥ इत्यु सह म
त्य न था ग न स्या नि का द द्या द स का नि न यु न स ता नी वा स स्वा नाः सुखा
वत्सा ला क धा ना वृय य न्हा नै ॥ पूर्वी न न दि ग ला राः न ला क ना ना मः
न था ग ना वि ह न किः न स्या नि का ना व नि वा धि स स्वा का धः सुखा वत्सा

नैर्

वति

ला क धा ना वृय य न्हा नै ॥ कृ ति थ्य रु स्य न था ग न स्या नि का द्या विं स ति
वा धि स स्वा का धः सुखा वत्सा ला क धा ना वृय यत्स्य नः ॥ भू मि ना यु रु स्य न
था ग न स्या नि का त्य थ विं स ति वा धि स स्वा का धः सुखा वत्सा ला क धा
ना वृय यत्स्य नः ॥ ला क द्य दि य स्य न था ग न स्या नि का स्व सि वा धि स स्वा का
धः सुखा वत्सा ला क धा ना वृय यत्स्य नः ॥ ना ग रि उ व रु था ग न स्या नि का
च उ स्व धि वा धि स स्वा का धः सुखा वत्सा ला क धा ना वृय यत्स्य नः ॥ वि न

सुखा
नंद

रुद्रस्य तथागतस्यांतिकात्वं विसर्गिवाधिसत्त्वकाद्यः सुखावर्णाः
लाकधा नाव्ययस्य न॥ सिंहस्य तथागतस्यांतिकात्वं वादश्चाधिस
त्त्वकाद्यः सुखावर्णा लाकधा नाव्ययस्य न॥ सिंहस्य तथागतस्यांतिका
कादृष्टादश्चाधिसत्त्वसहस्रानीः सुखावर्णा लाकधा नाव्ययस्य न॥
श्रीकृत्स्नस्य तथागतस्यांतिकादकाशीतिवाधिसत्त्वकाद्यः पुनानी सुखा
वर्णा लाकधा नाव्ययस्य न॥ नमो नमो नमो तथागतस्यांतिकादश्चाधिसत्त्वकाद्यः

नंद

वर्ग

धिसत्त्वकाटिनपुनानीः सुखावर्णा लाकधा नाव्ययस्य न॥ बलाहि
रुद्रस्य तथागतस्यांतिका द्वादशवाधिसत्त्वासहस्रानी सुखावर्णा लाकधा
नाव्ययस्य न॥ पृथग्धरुद्रस्य तथागतस्यांतिकात्वं च विंशति विर्ययाका
वाधिसत्त्वकाटयत्र कथं स्थापयित्वा हस्तं नवनतिकल्पकाटिन
पुनस्य सहस्रानी यथा स्तुति कृत्यः यत्न सुखावर्णा लाकधा नाव्ययस्य
न॥ कलनाधियमस्तथागतस्यांतिका द्वादशवाधिसत्त्वकाटयः सुखा

सुखा
६०

वत्सालाकधाताव्ययनृशर्क॥वैभावर्यपाकसतथागतस्थानिकाटका
धसफतिवाधिसत्त्वकातयःसुखावत्सालाकधाताव्ययनृस्यंत॥असी
तारुस्यतथागतस्यदर्शनायवन्दनायःयर्कपाअनायःयनिपुक्तनाय
यनिषस्त्रिकननाय॥चटनाक्रितयर्थायनःपूर्यकल्पकातिपूतनाम
ध्यानाःयनिकिरुययंनखोनथागतानाःयसुवाधिसत्त्वानांउपसंक्राम
मकि सुखावत्सालाकधाटोःतममिरुतथागतदंष्ट्रःवदिष्टंयथ्यासि

६०

वति

हुंनभक्तंयर्थंताधिगन्तुपस्यातिटकियनृशुलभागालासुःसत्वाय
भूमितारुस्यतथागतस्यांहनःसम्यक्वृद्धलानासधयंथव्यक्ति॥ना
यिनसत्वाहिनाधिसूक्तिकारुविख्यंति॥यभूनसयकविरुषभादम
यिःकमिश्चिरुथागतभूतिनृप्यनः॥भूमिंश्चधर्मपर्यायःतस्मारु
हितआनाचयामिवःयतिव्यदमिःसद्वकस्यलाकलपूनमाभूअध
र्मपर्यायलसुवधाय॥विसाहस्रमहासाहस्रमपिलाकधातुःमग्निः

सुखा
६९

पृथ्ममवगाष्टातिक्रमविरुद्धात्समप्रतिज्ञाभाजनकर्तव्यं ॥ न कस्यहंता
॥ बाधिसत्त्वकाद्याश्चक्रिणाश्रवनेदत्त्वासर्वं नृपानाद्यर्मायार्थानाः वि
वर्तुन ॥ अनुरुगायासम्यक्कांक्ष ॥ दत्तादत्ताधर्मपर्यायस्थध्या
सयनश्रवनाकुहनध्यानार्थः पर्यायविस्तृताश्रयकाश्रयः श्रवना
र्थवः सुमहद्विषयमात्रव्यं ॥ भूतसप्तकनाशिदिनमध्यकलादहमा
वस्यत्तुः पूर्वकावलापितकृत्याः सुनिविताधानयितव्या ॥ ३३ ॥

६९

वति

संज्ञाचननायाध्यायकर्तव्या ॥ ३४ ॥ कृद्भिः क्रियममितास्तत्त्वानवेवलिक
त्वं अनुरुगायाः सम्यक्कांक्षः प्रतिष्ठापयतुं ॥ चतस्ररुगवताभूमि
नारुणतथागतलवृद्धकृतं ॥ आत्मनश्चविमिष्टाः वृद्धकृतगुणास्तंका
लवृहः सम्यदंयनागृहीतमिति ॥ अपि तु स्वस्वक्रिणार्थः सुलक्षणा
लाक्षसत्वाश्रवलापितकृतं संज्ञाः पूर्वक्रिनकृताधिकानाः वृद्धाधिष्ठि
ताश्चरुविरच्यन्ति ॥ यत्वा मनागतधनीयावत्सद्वर्माविप्लाववर्तमानं

सुखा
६२

समस्तवन्पादनाधर्मयथाया ॥ सर्ववृद्धसर्वविनाः सर्ववृद्धयभासा
॥ सर्ववृद्धज्ञायाः अर्हन्सर्वज्ञाः ज्ञायाः अक्रियमाहात्रकाः ॥ नावतासमा
गमिर्यंतिः यथाचाद्यानयोक्तियाभायं चतिलस्यन ॥ उक्तहिष्यंति ॥
नयोक्त्याः वाचयिष्यंतीः पर्यावाप्यन्तिः यत्राविस्तृतसयकाः यिर्य
निःलावनाहिनताश्चरुविर्यंती ॥ अन्तः ॥ लिखित्यापूरयिष्यन्तिः वरुनी
चटपूर्यं यथाविष्यंति ॥ यथानसुखनासंथाकर्तुः ॥ नितिक्रितिक्रथागत

६२

वति

नकर्तुं यं कृतमयाः यस्याहिनादिनिर्वायिकित्सयागः कनधीय ॥ मास
अयत्नभसंगमनावननं वृद्धज्ञानमारुतसर्वाकानवत्रापितगतमयवं
धनागात्रयवमः इल्लहाहि अक्रितवृद्धाद्यादाः इल्लहाधर्मादनाः इल्ल
र्हाकृतसयत् ॥ भाष्यानाचाक्रितमयासर्वकृतमलपानमिनायाफिश
पुयमिदानीमहिष्यकृतयतिपयध्वः अस्यखल्यूननहीतधर्मयथीयस्य
महतिः पनीदनांकनामि ॥ अविष्य ॥ सायवृद्धधर्मीनामक्तुर्वाधपना

कुत्सा
६३

कमीष्यथः सातथा गता ह्यका ह विव्यथ ॥ ७० ॥ नृप नर्तगवांसस्य वलाया
मिमागा ॥ ७१ ॥ मला खट ॥ नम्य भूकटवृत्त्या नां भ्रातृवा व्यंति हृदमा ॥ यदुक्त
भूगतिवार्धः स्वव्यतिचरुसां गान ॥ ७२ ॥ यथेभ्यहि सवृद्धा लोकनाथयः
हंकन ॥ सला नवेभूटा धमीषी नियास्य किनयनीः नमकहि हिकृसि
दृष्टिहि ॥ वृद्धधर्मस्वयसाद विंठिहुं ॥ यवृद्धस्वः भूकार्विषुः गाउँलाक
नाथान् चर्यासु भि क्रिदू ॥ यथा न्वकानपुनृत्वा कचरुः सार्गनगाथेक

६३

वति

उसयकाभयन् ॥ ७३ ॥ भवठ ॥ भावक वृद्धलाक्ष भूगानकाः किं पुन नय सत्वा
॥ वृद्धाहि वृद्धस्य गुणा यज्ञाननः नद्वनागा सुनयक भावकाः भूलाक वृद्ध
नपि नागति यत्था वृद्धस्य लाक्ष हिषकाश्च मान ॥ यदि सर्व सत्वाः ॥ समा
तवैयुर्विभु चलाक्ष पनमार्थका विद्या ॥ ७४ ॥ कल्पकातिनथवा पिउरु वनेक
स्यः वृद्धागु नाकथय ॥ भूगानन निर्वृत्तन रुवैयुः प्रकाभमाना वरु कः
त्यकातिः नच वृद्धला नस्य यमानुल लानः ॥ ७५ ॥ हिह्लाक्ष न्याभ्यर्थिना

सुखा
६४

नां॥ ८॥ स्मात्र न यद्विदुः शान्तियथा सक्रवाक्कमहि ॥ ८॥ धय ॥ को-स्मा
असाक्राजिनहानसार्गो न वृद्धयज्ञानं नीः गो न मृदि न यत् ॥ कदाचिन्न
खतिमनूय नाहः कदाचि वृद्धानपि यादुर्लवः शुद्धार्थयज्ञा सुविनयलस
८ः न स्याथ याप्ये न नय न विर्यं ॥ यद्दुःशा धर्मे अनिल ॥ ९॥ शां न सं निधी
किं सुगतं न नः ८॥ मित्रमस्माकमति न मध्वनीयः वापि वा धियः न ॥ ९॥
किं च न मित्रि ॥ अस्मिन् ख नृपुन धर्म यर्थ यं राख्यमान द्या ८॥ नां ९

६४

वति

सत्वनयुतकाटिनां विनका विगतमलं धर्मचक्रविभुषं ॥ चतुर्विंशत्या
काटीनयुतभक्त नृपाकं ॥ अष्टाधहिकुभक्तानामनूयादा ॥ याश्रवत्य
धिरु निविमृक्ता नीः यंच विंशत्या वाधिसत्त्वकाटिहिन नृन्यहिक धर्म
क्रानिः यतिलक्षाः दवमनूखिकायाश्च यज्ञायाश्च स्वाविंशकाटिनयुत
भक्तसहस्राधमनूय नृपुर्वाध नृनायां सम्यक्कं वा ॥ अचिरान् नृन्यना
निः सुखा वत्यां ला कथना वययलुयचः कुभलमूलान्यवलापिता नीह

सुखा
ॐ

गवंताभूमीतान्तथागतभूखल्लोकथाउष्ययस्यन्य॥भूमितिभनय
नकात्थादियंकनतथागतलक्षकानिकाभूवेवर्लिकाःअनरुनायासः
मकुंवाधःभूमितायुखाचनतथागतदयनियानिनाःपूर्ववाधिसस्यचर्था
वनन॥तांथसुखावल्यांलाकधाताव्यययनःपूर्वयनिधानवर्थायनी
पूनयिथ्यंति॥टस्यांयलायासयंतिहाहसुःमाहाभाहसुलाकधातुःख
शिकानप्राकस्यन्विविद्वानिवशानिहार्यनीसंदृग्धनमःपृथिव्यां

三

वर्णि

अस्तु नमस्तु । दिव्यमानव्यनिचरुर्षाः धिगंयवाः दिता न्यरुवनः अ
नूमादधादशेनययावदकनिष्ठरुवनं विरुक्कमरुतः ॥ १॥ ॥
ॐ दंमवाचनरुगवांनारुमनाः अकितावाधिसत्त्वासाहासत्त्वः आयुः
ष्याश्चानन्दः साश्चसर्वावतिथ्यर्चस्मृदवमनूत्यसुवगनूतगन्धर्वश्च
लाकरुगनालाखिरुमस्यनन्दत्रिति ॥ ० ॥ ॥ श्रीरुगवताभूमिगारुसन
आगतस्यः सत्त्वावतिगुनवर्धपनीकिरुनः वाधिसत्त्वानामवैवर्त्यरु

सुखा
८३

मिषवः॥ भूमिमारुह्य यत्रीवर्तः सुखावतिव्यूहमहायानसुवर्णपरी
समाकशा ॥ १०॥ यधर्मा हृदयरावाः हृदयं स्तथागमः क्व
रुं न खां चः कानि नूद्य च वं वादिमहाश्रवधीः॥ ० ॥ लिपिर्नमस्वनवास्त
लयावर्ती वा र्थी नाति नृमनी नं लिषापिना ॥ सूरसुम्वन ८३८ मिक्क
सुवदिः आमावास्याः वृधवानः धरुद्रयादिनः संपुर्णसिद्धयका
रुलाशः॥ ० ॥ सखिर्नंदं दृक्कनाल्लासः नां सकालं जगमानधिर्कृतां

८३

वति

कसीं प्रहिमिः सकलगनप्रविवायं धर्मविरुड्य हि रुयाशः श्र
सुखावतिव्यूहयास्तकचाचकारुलाशः॥ ० ॥ सखिकानासिद्धाव
वाः कदिभुर्वाः मसुर्वाः महवृद्धे ॥ १०॥ मसुर्वावल् ॥ १००॥
॥ १०॥ सर्वदाकामः॥ ० ॥ अर्ली ॥ ० ॥ १००॥ ॥ १०॥ ॥ ० ॥

सुखा
हं

धर्मरत्न ब्रह्माचार्य सुरत श्री महाबिहार

DH273

हं

वति

